Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспарын бекіту туралы

Ақтөбе облысы Темір аудандық мәслихатының 2025 жылғы 6 қазандағы № 378 шешімі

Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасының Жер кодексінің" 15 бабының 1 тармағының 2-1) тармақшасына және Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару" Заңының 6 бабына сәйкес, Темір аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспары, осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Темір аудандық мәслихатының төрағасы	*Б. Шаимов*

Темір аудандық мәслихатының
2025 жылғы 6 қазандағы
№ 378 шешіміне қосымша

Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспары

Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспар (бұдан әрі - жоспар) "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабының 4-1) тармақшасына (бұдан әрі-Заң), "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2024 жылғы 29 шілдедегі № 263 бұйрығы "Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі үлгілік жоспарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 34831 болып тіркелген) бұйрығына сәйкес әзірленді.

Осы жоспар жайылымдарды ұтымды пайдалануды, мал азығына деген қажеттілікті тұрақты қамтамасыз етуді және жайылымдардың тозу процестерін болдырмауды қамтамасыз етеді.

Жоспар құрамында:

1) Жерлер санаты Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспарына сәйкес Темір ауданының аумағы 1 –қосымшада көрсетілген.

2) Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 2–қосымшаға сәйкес ауылдық округтерінің және елді мекендерінің атаулары.

3) Ауыл және ауылдық округ, иелері кескінінде ауыл шаруашылығы жануарларының саны туралы деректер Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 3–қосымшаға сәйкес көрсетілген.

4) Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 4–қосымшаға сәйкес табиғи жайылымдарды пайдалану күнтізбелік кестеге сәйкес жаю мерзімдері көрсетілген төрт алқапты жайылым айналымы арқылы көрсетілген.

5) Кент және ауылдық округ кескінінде ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жастық-жыныстық топтары бойынша табын, отарлар саны туралы деректер Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына сәйкес 5–қосымшада көрсетілген.

6) Темір ауданының аумағындағы ветеринариялық-санитарлық объектілері туралы деректер Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 6–қосымшаға сәйкес көрсетілген.

7) Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 7–қосымшаға сәйкес Темір ауданының аумағында жайылымдардың қамтылғаны көрсетілген.

8) Ауыл шаруашылығы жануарларын жаю бойынша халықтың мұқтажына арналған жайылымдарды белгілей отырып жеке аулаларға, оның ішінде қоғамдық жайылымдар ұсынылды, жер учаскесіне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттарының негізінде олардың меншік иелері немесе жер пайдаланушылар туралы мәліметтерді көрсете отырып, шекараларын, оның ішінде шалғайдағы, маусымдық, аридтік және мәдени жайылымдарын көрсете отырып, әкімшілік-аумақтық бірліктер аумағында жайылымдардың орналасу схемалары (картасы) Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспарына 8-17-қосымшаларына сәйкес көрсетілген.

9) Ауыл шаруашылығы жануарларын, мал айдау трассаларын және жайылымдық инфрақұрылымның өзге де объектілерін айдау үшін жайылым айналымдарының, сервитуттардың ұсынылатын схемалары, сондай-ақ жайылым пайдаланушыларға жер пайдалануға берілетін және жайылым пайдаланушылардың су көздеріне қол жеткізе отырып, мал жаю жөніндегі халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыру мақсатында резервтелген жайылымдар Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспарына 18-27-қосымшаларына сәйкес көрсетілген.

Жайылымдардың сыйымдылығы туралы мәліметтер. Жайылымдық кезеңдегі жайылымдардың сыйымдылығын айқындау әдістерінің бірі жайылымдардың өнімділігі туралы қолда бар деректер негізінде айқындау әдісі болып табылады. Жасыл жем-шөптің тәуліктік қажеттілігі жануарлардың әр-бір түрлеріне шаруашылықта қабылданған – зоотехникалық нормалар бойынша анықталады. Алайда, жасыл жем-шөптің келесі болжамды нормаларды қолдануға болады (орташа бір басқа): сиырларға сауымдылығына байланысты 40-75 килограмм, ірі қара малдың 1 жылдан астам төліне 30-40 килограмм, 1 жылға дейінгі төлге 15-25 килограмм, қой 6-8 килограмм, қозылар 2-3 килограмм, жылқы 30-40 килограмм. Өріс кезеңі мерзімінің ұзақтықтығы түрлі аймақтарда мынадай: орман зонасында 130-140 күн, орман далалық аймағында 150-200 күн, далалық аймағында 180-200 күн. Осылайша, өрістің өнімділігін, тәуліктің қажеттілігінің жасыл жемтікте және өрістің кезеңінің ұзақтығын, анықтау болады сыйымдылықты біле тұра, жасыл жем-шөптің жануарларға тәуліктік қажеттілігін және өріс кезеңі мерзімінің ұзақтықтығын біле тұра, жайылымдардың сыйымдылығын анықтауға болады.

Жайылымның бір қатар белгілі жүйелері бар:

- еркін немесе жүйесіз бағу, барлық жайылым мерзімінде мал жайылымда күн сайын жайылады;
- байлаулы жайылым, жануарлар шағын алқапта жайылып арқан және шынжырда байланады, содан кейін әрі қарай басқа алқапқа ауыстырылады;
- өрістік жайылым жүйесі, жайылым алқапты бірнеше өрістерге бөледі және кезекпен мал жайылады. Темір ауданы аумағында еркін және өрістік жайылым жүйесі қолданылады. Бұқалар мен әлсіз кәрі малдарды кейде байлап жаю тәсілі де қолданылады.

Өрістік мал жаю жүйесі. Жайылымның тиімді пайдалану негізгі бағыты – өрістік мал жаю жүйесі. Жүйесіз мал жаюдан гөрі бұл әдістің артықшылығы бар. Жүйесіз, еркін малдың жайылған кезінде шөптің қалыңдығы, дәнді және бұршақты өсімдіктердің саны үнемі азаяды, нәтижесінде пайдалы өсімдіктер жоғалып кетеді, нашар жеп қойылатын шөпке, тырбық өнімі аз өсімдіктерге ауысып кетеді. Осылайша жайылым мерзімінің екінші жартысында жануарлар азықтанудың жетімсіздігіне ұшырайды, пайдасы аз, қураған өсімдіктермен азықтануға мәжбүр болады. Өрістік жаю жүйесінде осы кемшіліктер жойылады, жайылымдардың жоғары өнімділігі мен шабындық шөп сақталады.

Өрістік мал жаю жүйесінде жайылым алқабы өрістерге бөлінеді, шабындық шөпті кезек-кезек малға беріледі. Алдымен мал бірінші өрісте, содан кейін, осы учаскедегі өсімдіктер шабылғаннан кейін, малды екінші өріске жаяды. Екінші өрістен кейін малды үшінші, одан кейін төртінші өріске жаяды, барлық өрістер қолданып болғаннан кейін, мал қайтадан бірінші өріске ауыстырылады. Отаудың екінші циклы барлық өрістердің кезек тәртібінде басталады. Әрбір өріс 25-30 күн жаюдан еркін болуы тиіс, осы алқапта

шөп жақсы өсу үшін. Өрістік мал жаю жүйесінде мал ұстауға қажетті алаңы азайып, сиырлардың сүттілігі жайылым кезеңінде 15-25% артып, төлдердің тірі салмақ өсімі жүйесіз мал жаюмен салыстырғанда 25-30% артады. Әр түрлі табиғи аймақтары мен жайылым типтеріне тиісті жайылым айналымы әзірленеді. В. И. Ларинның деректері бойынша Қазақстанның жағдайында жайылымдық кезеңде құрғақ далалық аймақта балауса өсу мүмкін, осыған байланысты құрғақ дала аумағында шабындық шөп отау циклдарының саны екі-үш рет ұсынылады. Үш танапты егіс жүйесінің жайылым айналымында құрғақ-дала зонасына арналған шабындық шөптің екі рет отауы қарастырылады: бір алқап – 3 рет отау, ағымдағы жылдың көктемінен бастап, екі алқап – 2 рет жазда және күзде, үш алқап – 1 рет күзде тұқымдардың пісуі мен шашылғаннан кейін. Жайылымның әрбір алқабы кезекті отауға бөлінеді, оның саны ауа райының жағдайына байланысты анықталады. Малдың өрісте жайылуы 6 күннен аспауы қажет.

Жайылым айналымының орташа саны осы үлгідегі жайылым үшін формула бойынша есептелуі мүмкін:

Өріс саны = (жайылымдық кезең ұзақтығы) / (малдың өрісте болу рұқсат етілген ұзақтығы × циклдарының отау саны) / 1,5, яғни 180/6/2=15.

Үш танапты жайылым айналымында орта есеппен екі есе отау шөп көзделеді. Жайылымдық кезең ұзақтығы 180 күн болғаны және малдың өрісте 6 күн болған жағдайда, жайылым айналымындағы өрістің жалпы саны 15 құрайды, ал алаңда 5.

Өрістің мөлшерін есептеу. Өрістің мөлшері табындық алқапқа тең /өрістің саны/.

100 мал бас отар үшін, сиырлар: 600/15 = 40 гектар.

Барлығы: 100 мал басы үшін үш танапты жайылым айналымы, ірі қара мал жайылым айналымының көлемі 600 гектар, алқаптың көлемі 200 гектар, әрбір алқапта 40 гектардан 5 өріс.

Өріс жайылым жүйесіндегі шабындық шөптің кезекті отауды ұтымды пайдалануды ұйымдастыру үшін өрістің ұзындығы, ені мен нысаны маңызды орын алады. Құрғақ далалық аймағының табиғи жайылымдарында алқаптың жайылым айналым мөлшері 60 -90 гектар шегінде ұсынылады, мал жаю кезінде 3-4 кезекті отау ұйымдастырылады.

Алқаптар мен өрістерді орналастыру кезекті отау жүргізген кезінде малдардың қуаты мен күшін зая жіберетін малдарды басқа жерлерге бос жүрісін азайту маңызды талап болып табылады.

Малдың бос жүрісінің негізгі түрлері мынадай: алқап, өріс және жазғы лагерлер, суат пунктілері арасындағы.

Отаудың түрлері. Бірінші кезекте, шөптер масақтануға жақын учаскелерді отауға орынды. Қоршалмаған өрістерді отау кезінде, оң нәтиже беретін "аяқ астындағы" мал жаю әдісін қолдану қажет. Бұл әдісте табын баяу жүруде және бақташымен тоқталып отырады, сондықтан шабындық шөп бірқалыпты жеп қойылады. Таңертең табынды нашар шабындық шөп алаңымен немесе алдыңғы күндері мүлдем пайдаланылған алаңымен жүргізу қажет. Тамақтанғысы келген мал жеуге кем жарамды өсімдіктерді

жақсырақ жеп қояды, күннің екінші ортасында оларды балғын телімге ауыстыруымен салыстырғанда.

Жайылымдарды сақтау және өнімділігін арттыру, ботаникалық шабындық шөпті жақсарту үшін, эрозияны болдырмау немесе жол бермеу үшін Темір ауданы үшін төрт танапты жайылымдар айналымының схемасы болып табылады. Зооветеринарлық талаптарына сәйкес табын жас-жыныс топтық бойынша қалыптастырылады. Жайылымдар айналымының алаңы мал жаюды ұйымдастыру кезіндегі қолайлы жағдайларын жасауымен, топтардың жер азықтығымен қамтамасыз етілуін есепке алғанда анықталады. Жайылым айналымы әрбір табын тобы бойынша бекітіледі. Сиыр табындарына жақын жердегі елді мекен маңында орналасқан табиғи жайылымдар беріледі. Қой мен жылқыларға неғұрлым шалғайдағы жайылымдық алқаптар беріледі. Табындық, отарлық телімдер мүмкіндігінше ықшам қолданылады. Телімдер шекаралары табиғи ашық көрінген пішінділері мен табиғи батпақты жерлеріне орайластырылады.

Ауданда бар малды азықтану үшін жайылымдарды бірнеше рет отау ұсынылады. Бірнеше рет отау шабындық шөптің толық пайдалануына әсер етсе де, алайда жайылымдар бірте-бірте өз өнімділігін төмендетіп, азықтық сапасын нашарлатады.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жайылым айналымдарының ұтымды схемасы дайындалды:

Үш жылдық үш алқапты жайылым айналымы әр алқапта 5 өрістен. Жылдар бойынша пайдалану кезектілігі:

- бірінші жылы – үш мәрте жаю, бірінші жаю көктемнен басталып 15 маусымда аяқталады;
- екінші жылы – қыркүйек-қазан айларында жаю;
- үшінші жылы – шілде-тамыздың бірінші жартысында жаю.

Мал жаюға қатысты әртүрлі есептеулердің ыңғайлылығы үшін әртүрлі мал түрлерін салыстыру немесе жинақтау үшін шартты бірлік қолданылады.

Ауыл шаруашылық жануарларының шартты басы – бұл жануарлардың әртүрлі түрлері мен санаттарын салыстыру үшін қолданылатын бірлік. Эквиваленттілік жануарлардың азыққа деген қажеттілігіне байланысты анықталады.

Ауыл шаруашылығы жануарларын шартты бастарға қайта есептеу коэффициенті:

Жануарлардың түрлері	Аудару коэффициенттері
Ірі қара мал	0,8
Қой мен ешкі	0,1
Жылқылар мен түйелер	1,0

Ауыл шаруашылығы жануарларын суару туралы мәліметтер:

Суаратын пункттер жануарлардың жайылатын мал басының түрлері мен топтарын, олардың учаскелерді пайдалану маусымдылығын, жергілікті жер бедерін ескере отырып орналастырылады. Су көздерін орналастыру кезінде суаруға ыңғайлы

тәсілдерді ескеру және санитарлық-профилактикалық талаптарды сақтау қажет. Осы мақсатта су көздерін батпақты, су басатын және ластанған учаскелерде орналастыруға болмайды. Сондай-ақ бір суару пунктінен 250 бастан артық ірі қара немесе 2000 бастан артық қойға қызмет көрсетуге жобаланбауы тиіс.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, жайылым аймақтарында ауыл шаруашылығы жануарлары су объектілеріне еркін қол жеткізе алады. Сонымен қатар, жекелеген учаскелерде су объектілерінде малды суару үшін тиісті түрде жабдықталған арнайы орындар пайдаланылады.

Жайылымдық сумен жабдықтау көздері – өзендер, көлдер және ағынды су тоғандары сияқты табиғи су объектілері болып табылады.

Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыл мезгілдері бойынша суға қажеттілігі мынадай нормалармен айқындалады:

- ірі қара мал мен жылқы үшін – 45-60 литр;
- 1-2 жастағы төлдер үшін – 25-35 литр;
- бір жасқа дейінгі төл үшін – 10-15 литр;
- қой мен ешкі үшін – 3-5 литр;
- қозылар үшін – 1-2 литр.

Жайылымнан суару орнына дейінгі рұқсат етілген қашықтық:

- сиырлар үшін – 2,5 км;
- бұзаулар үшін – 1 км;
- ірі қара төлдері үшін – 2,5 км;
- қой мен ешкі үшін – 3 км;
- жылқы мен түйелер үшін – 4,6 км-ге дейін.

Темір ауданының жайылымдық жерлері негізінен сумен толық қамтамасыз етілген.

10) Жайылымы жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайылымдарға ауыстыру схемалары және кент, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемалары Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және пайдалану жөніндегі 2025-2029 жылдарға арналған жоспарына 28-37 косымшаларына сәйкес көрсетілген

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 1-қосымша

Жерлер санаты бойынша Темір ауданының аумағы

№ р/н	Жерлер санаты	Барлығы, га	Оның ішінде жайылым, га

1	Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер, барлығы	755 863	736 359
2	Елді мекендер жерлері	266 043	259 233
3	Өнеркәсіп, көлік, байланыс және басқа да ауылшаруашылығы мақсатындағы емес жерлер	10 203	7 905
4	Босалқы жер қорындағы жерлер	206 933	106 129
5	Орман қорының жерлері	22 425	2600
6	Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жері	-	-
7	Темір ауданының жалпы жер көлемі	1 261954	1 112 226

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 2-қосымша

Қала, ауылдық округтерінің және елді мекендерінің атаулары

Қала, ауылдықокругтер атауы	**Ауыл, елдімекендер атауы**
Шұбарқұдық	Шұбарқұдық кенті
Жақсымай	Шұбарқұдық ауылы, Жақсымай станциясы
Кеңестуы	Қопа ауылы, Қалмаққырған станциясы Шитүбек ауылы
Алтықарасу	Алтықарасу ауылы, Еңбекші ауылы, Сарытоғай ауылы
Саркөл	Шұбарши кенті, Құмсай ауылы, Қопа ауылы
Тасқопа	Тасқопа ауылы
Темір қаласы	Темір қаласы, Жамбыл ауылы
Кеңқияқ	Кеңқияқ ауылы, Башенкөл ауылы
Ақсай	Ақсай ауылы, Бірлік ауылы, Шығырлы ауылы, Ащысай ауылы
Қайынды	Құмқұдық ауылы, Бабатай ауылы, Шибұлақ ауылы

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 3-қосымша

Қала, ауылдық округ шаруа қожалықтары мен жеке қосалқы шаруашылық иелері бөлінісінде ауыл шаруашылығы жануарларының саны туралы

№	Қала, ауылдық округ атауы		Мал басы саны										
		ІҚМ	ҮШ	ШҚ	ҰММ	ҮШ	ШҚ	Жылқы	ҮШ	ШҚ	Түйе	ҮШ	ШҚ
1	Шұбарқұдық	3127	3127	-	6112	6112	-	870	870	-	38	38	
2	Жақсымай	3237	942	2295	5494	2530	2964	2637	214	2423	40	19	21
3	Кеңестуы	4159	2187	1972	7090	3870	3220	3863	504	3359			
4	Алтықарасу	8484	2270	6214	12 336	4276	8060	2958	166	2792	104	1	103
5	Саркөл	4968	2773	2195	7928	4004	3924	3062	520	2542	82	82	
6	Тасқопа	3937	2004	1933	5466	3930	1536	1703	299	1404	35	35	
7	Темір қаласы	3548	1373	2175	7272	3058	4214	3456	739	2717			
8	Кеңқияқ	3025	2135	890	4584	2132	2452	1895	392	1503	41	41	
9	Ақсай	7673	2345	5328	21 157	7724	13 433	3839	376	3463			
10	Қайыңды	3965	1217	2748	7721	2821	4900	762	68	694	71		71
	Барлығы	46 123	20 373	25 750	85 160	40 457	44 703	25 045	4148	20 897	411	216	195

Темір ауданы бойынша жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі 2025–2029 жылдарға арналған жоспарға 4-қосымша

Төрт алқапты жайылым айналымдарының схемасы

Жылдар	Алқаптар нөмірі			
I	II	III	IV	
1	Көктем-күз	Көктем	Көктем-күз	Күз
2	Көктем	Көктем-күз	Күз	Көктем-күз
3	Көктем-күз	Күз	Көктем-күз	Көктем
4	Күз	Көктем-күз	көктем	Көктем-күз

Жайылымдарды пайдалану бойынша күнтізбелік кестесі

Пайдалану цикл	Пайдалану циклдері бойынша күнтізбелік мерзімдері
1	5 мамыр – 10 маусым
2	10 маусым – 10 тамыз
3	10 тамыз – 10 қыркүйек

4	10 қыркүйек – 10 қазан

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 5-қосымша

Қала, ауылдық округ кескінінде ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері бойынша табын, отарлар саны

№ р/н	**Округ атауы**	**Табындар, отарлар саны**	
ІҚМ	**ҰММ**		
1	Шұбарқұдық	4	4
2	Жақсымай	2	2
3	Кеңестуы	3	3
4	Алтықарасу	3	3
5	Саркөл	4	4
6	Тасқопа	1	1
7	Темір қаласы	2	2
8	Кеңқияқ	2	2
9	Ақсай	4	4
10	Қайыңды	3	3
	Барлығы:	28	28

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 6-қосымша

Темір ауданының аумағындағы ветеринариялық-санитарлық объектілері

№ р/н	**Округ атауы**	**Бордақылау алаңы**	**Жасанды ұрықтандыру пункті**	**Мал қорымдары**	**Сібір жарасы көмінділері**	**Ветеринариялық пункттер**
1	Шұбарқұдық	2		1		1
2	Жақсымай					1
3	Кеңестуы					1
4	Алтықарасу			1	2	1
5	Саркөл					1
6	Тасқопа				1	1
7	Темір қаласы			1	1	1
8	Кеңқияқ					1
9	Ақсай			1		1
10	Қайыңды				2	1
	Барлығы:	2		3	6	10

Темір ауданы бойынша

жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 7-қосымша

Қала, ауылдық округтерді жайылымдармен қамтамасыз ету және жеке қосалқы шаруашылық иелерінің ауыл шаруашылығы мал басының саны туралы деректер

Қала, ауыл атауы	**Жайылым алаңы, нақты, га**	**Жайылым алаңы, қажеттілік, га**	**Мал басы**			
ІҚМ	**ҰММ**	**Жылқылар**	**Түйе**			
Шұбарқұдық	**28426**	**49 904,6**	**3127**	**6112**	**870**	**38**
Жақсымай	4 885	15 735,4	942	2530	214	19
Кеңестуы	18353	32 680,8	2187	3870	504	
Алтықарасу	33686	31 163	2270	4726	166	
Саркөл	41501	40 040	2773	4004	520	82
Тасқопа	33532	31 817,1	2004	5466	299	35
Темір	34418	26 128,7	1373	3058	739	
Кеңқияқ	16884	28 852,4	2135	2132	392	41
Ақсай	37123	18 708	2345	7724	376	
Қайыңды	17215	16 938	1217	2821	68	
Барлығы	**266043**	**341 549,3**	**20 373**	**40 457**	**4148**	**216**

кестенің жалғасы

1 мал басына жүктеме	**Жайылымның жетіспеушілігі, га. +/-**			
ІҚМ	**ҰММ**	**Жылқылар**	**Түйе**	
9.6	1,6	10,9	16,4	-21 478.6
9.6	1,6	10,9	16,4	-10 850.4
9.6	1,6	10,9	16,4	-14 327,8
9.6	1,6	10,9	16,4	+2 523
9.6	1,6	10,9	16,4	+1 461
9.6	1,6	10,9	16,4	+ 1 714.9
9.6	1,6	10,9	16,4	+8 289,3
9.6	1,6	10,9	16,4	-11 968.4
9.6	1,6	10,9	16,4	+18 415
9.6	1,6	10,9	16,4	+277
9.6	1,6	10,9	16,4	-25 945

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және

оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 8-қосымша

Темір ауданы Ақсай ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

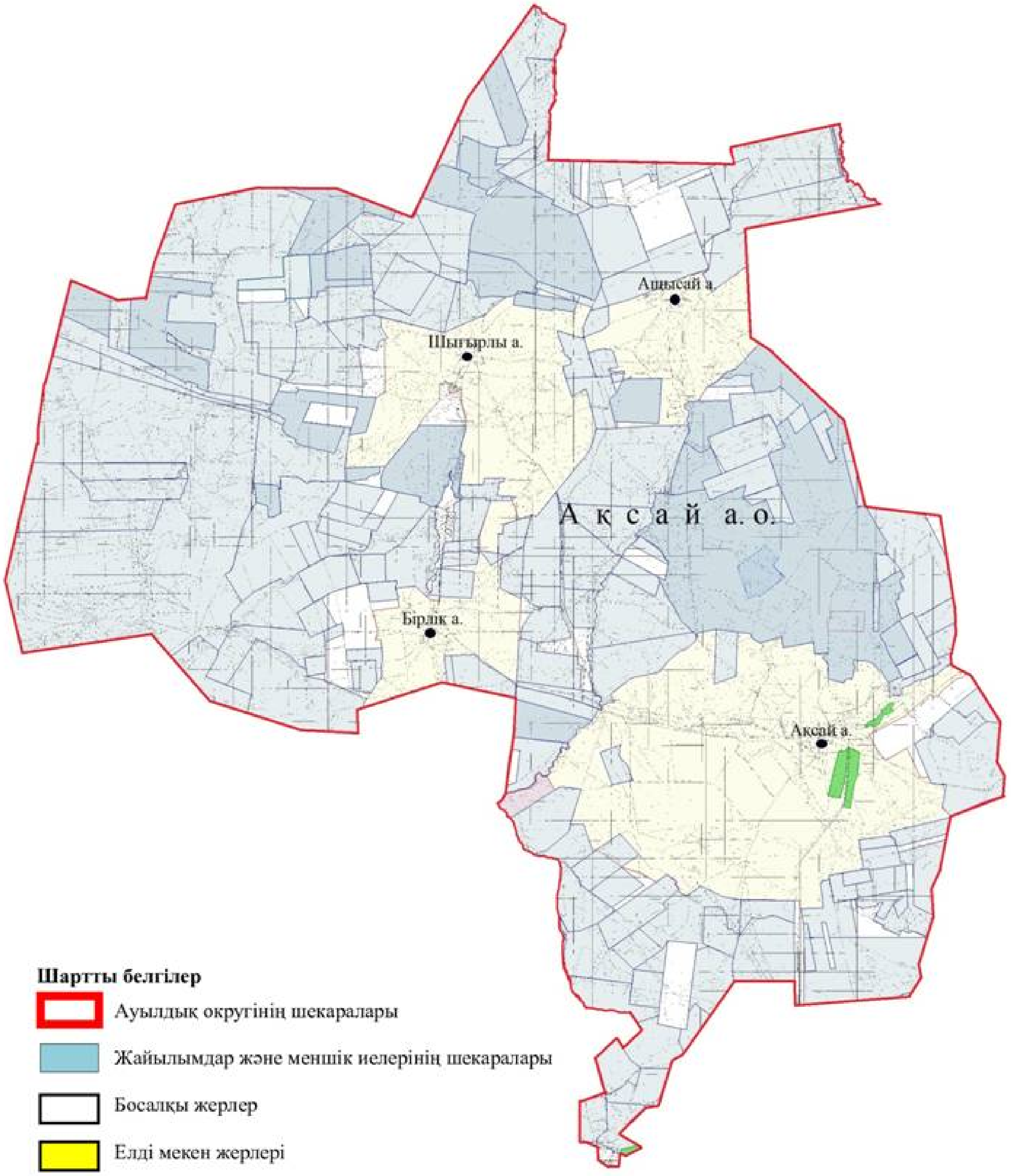

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 9-қосымша

Темір ауданы Алтықарасу ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

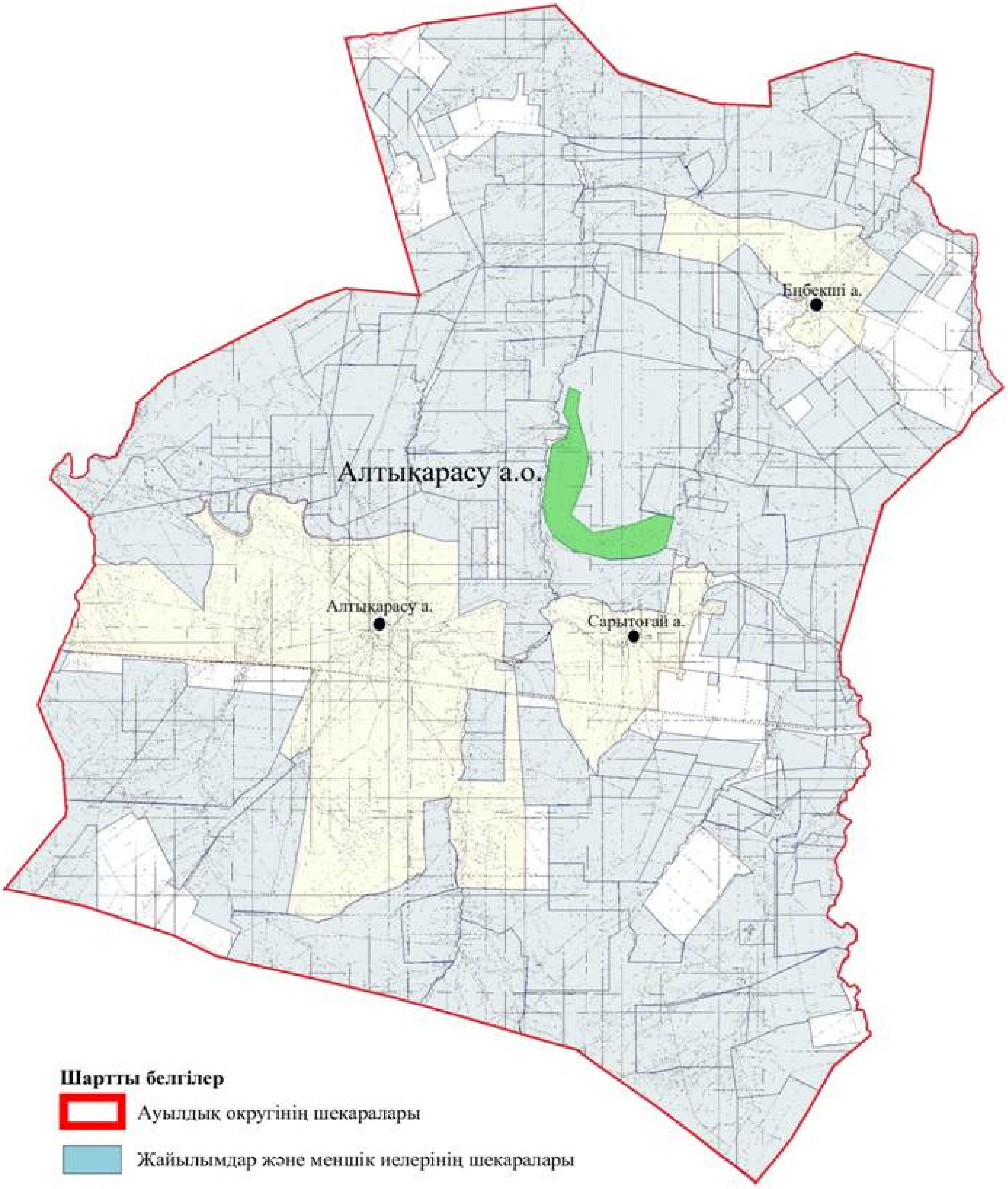

Шартты белгілер

- Ауылдық округінің шекаралары
- Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары
- Босалқы жерлер
- Елді мекен жерлері

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 10-қосымша

Темір ауданы Темір қаласы жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

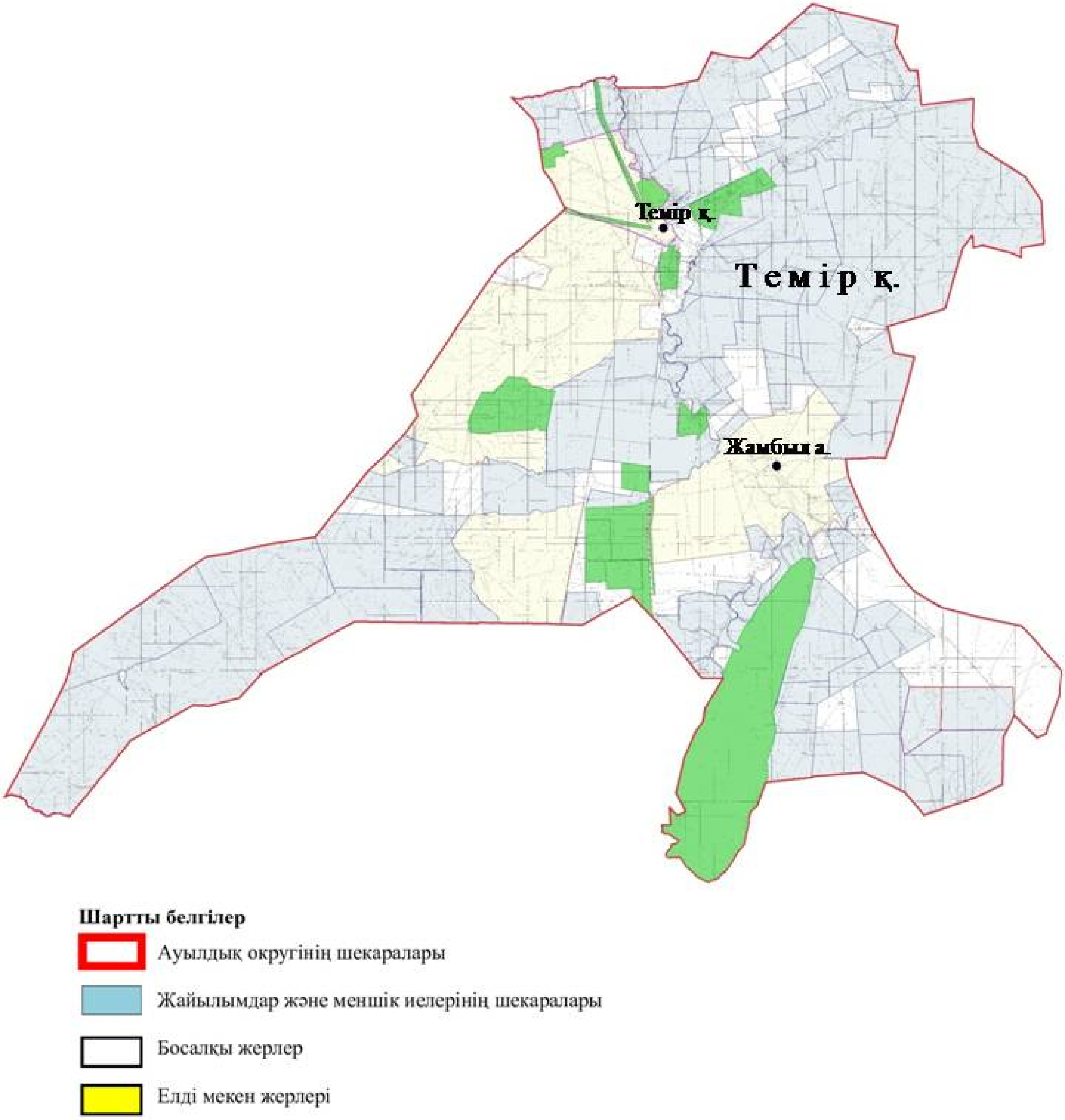

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 11-қосымша

Темір ауданы Жақсымай ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

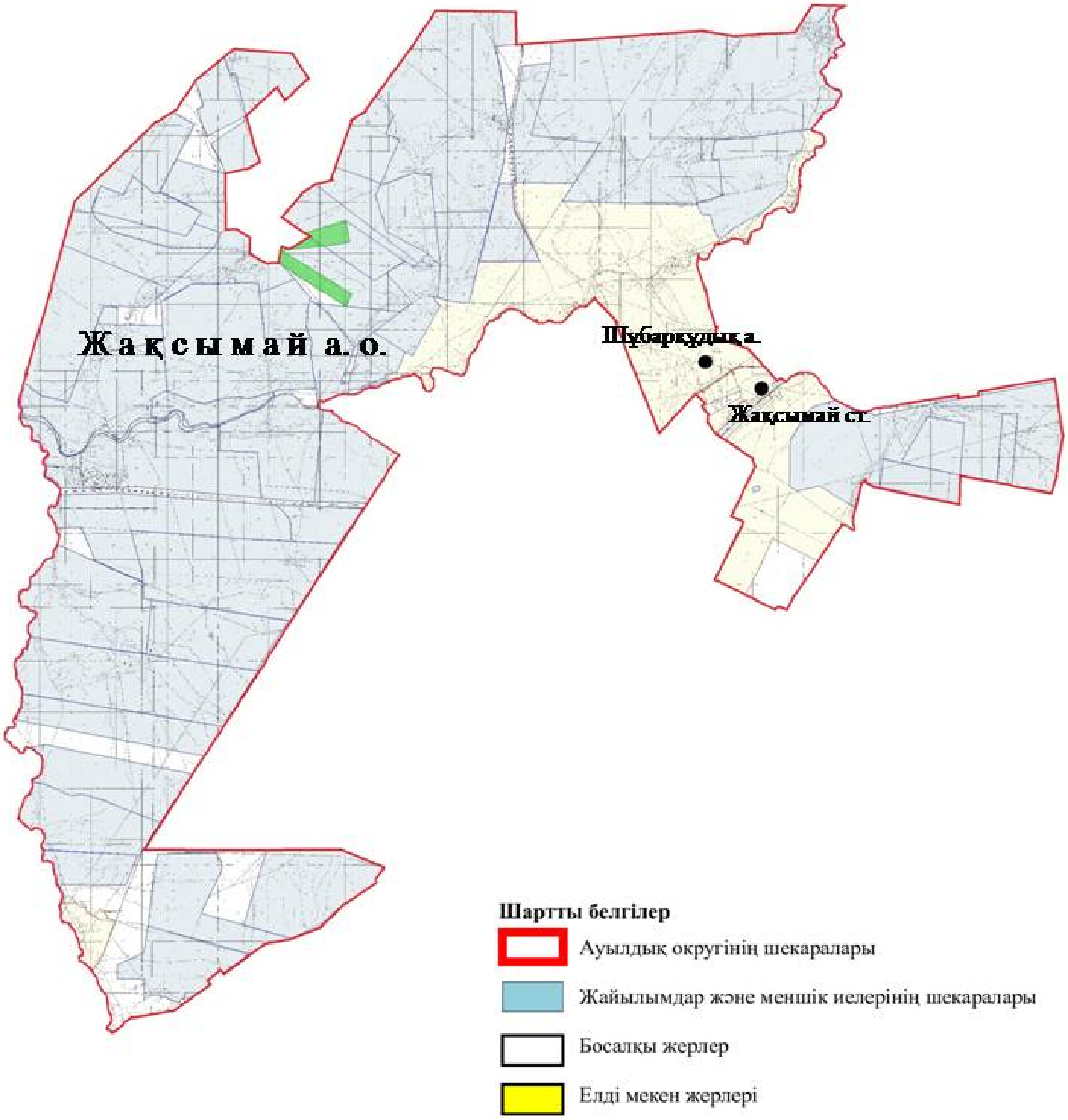

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 12-қосымша

Темір ауданы Қайыңды ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

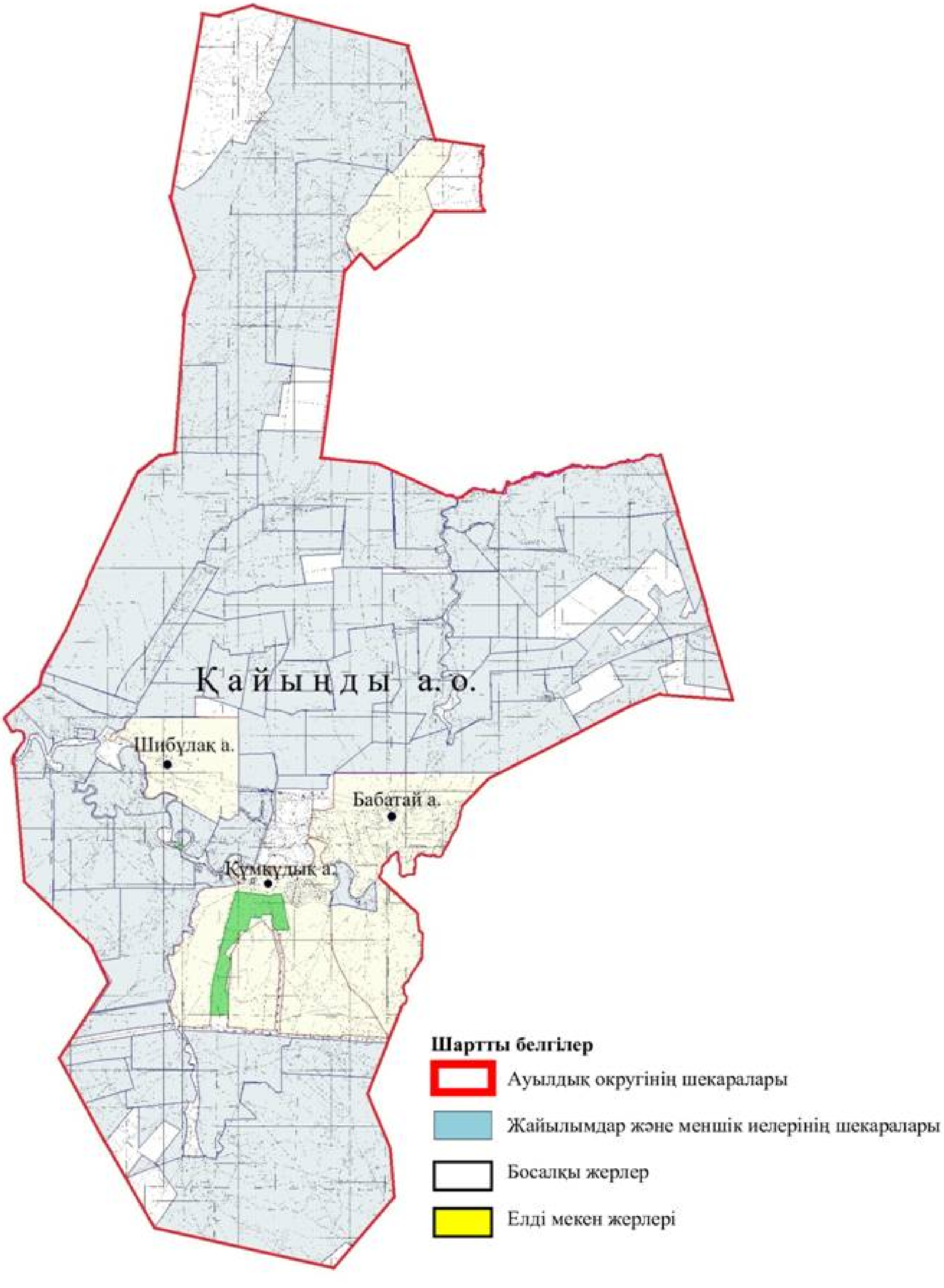

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 13-қосымша

Темір ауданы Кеңестуы ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

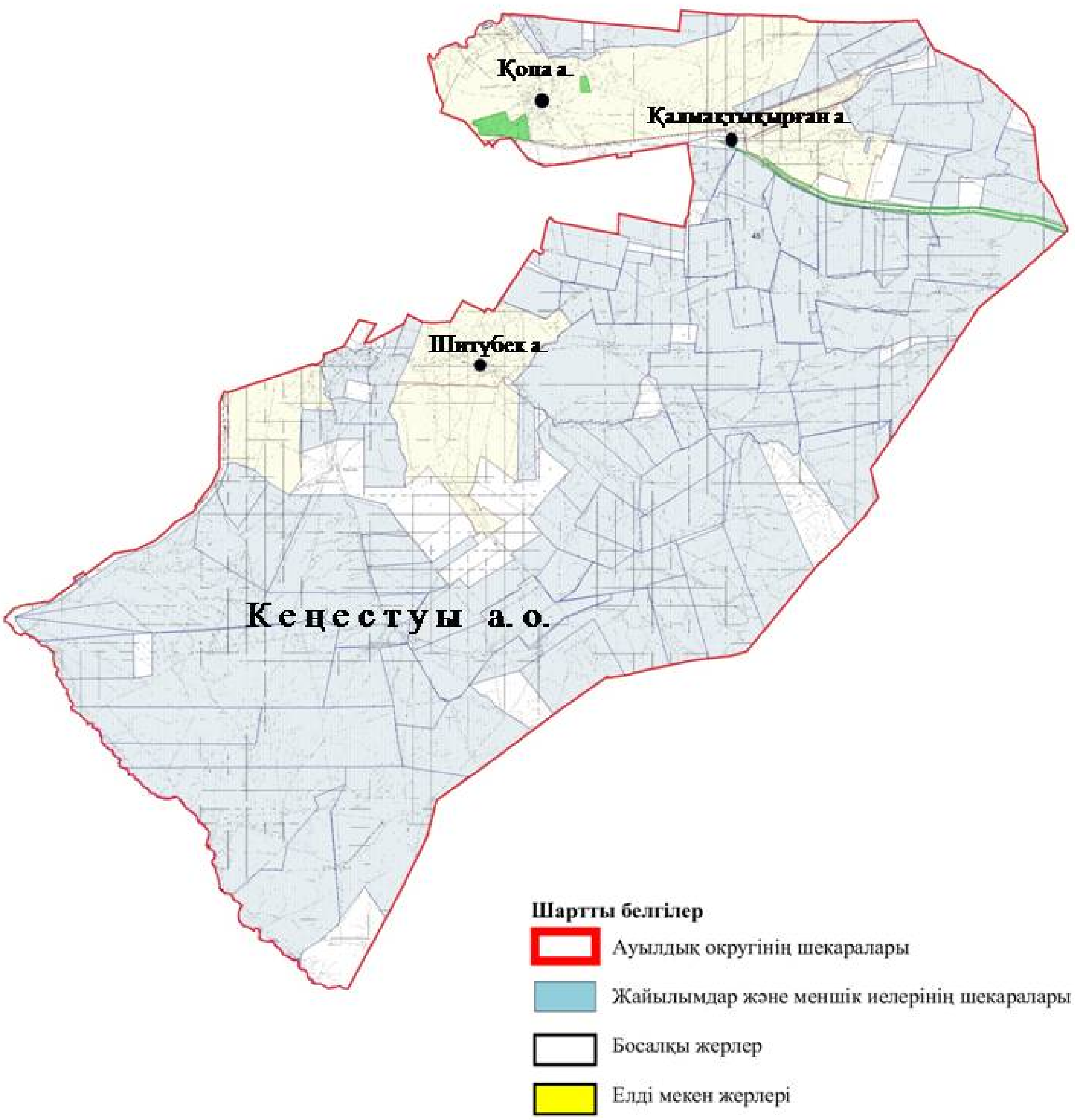

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 14-қосымша

Темір ауданы Кеңқияқ ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

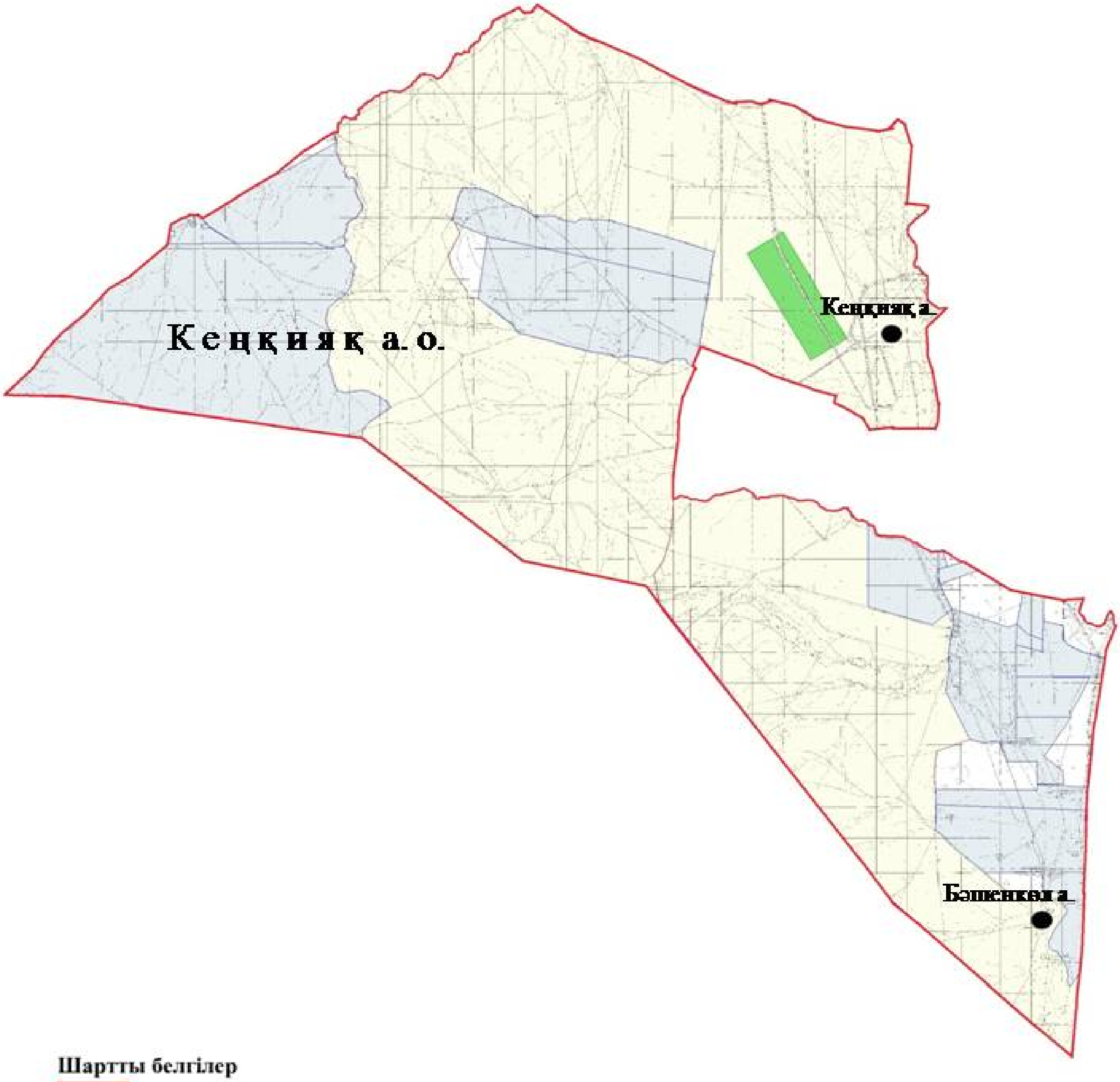

Шартты белгілер

- Ауылдық округтінің шекаралары
- Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары
- Босалқы жерлер
- Елді мекен жерлері

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 15-қосымша

Темір ауданы Саркөл ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

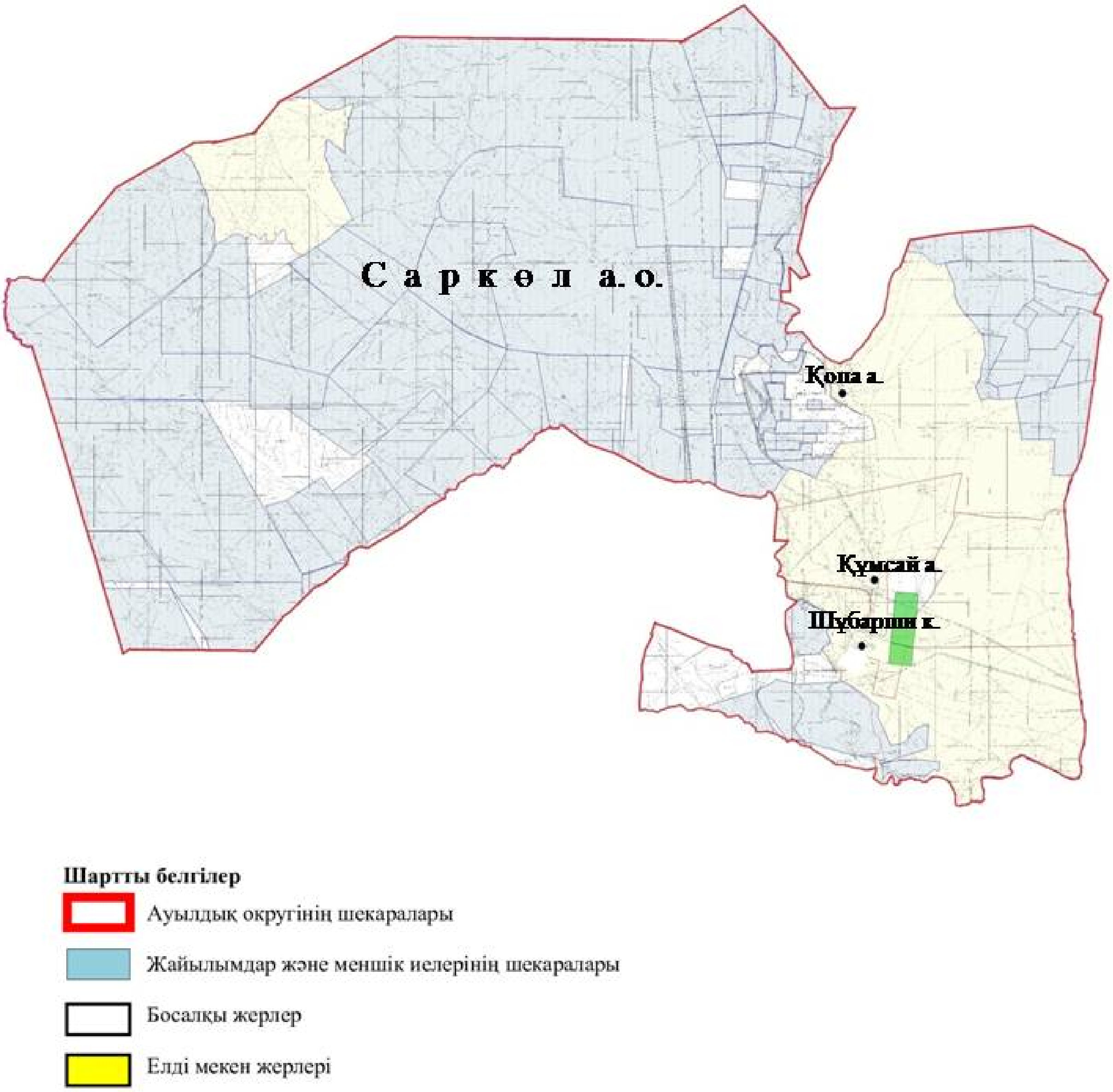

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 16-қосымша

Темір ауданы Тасқопа ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

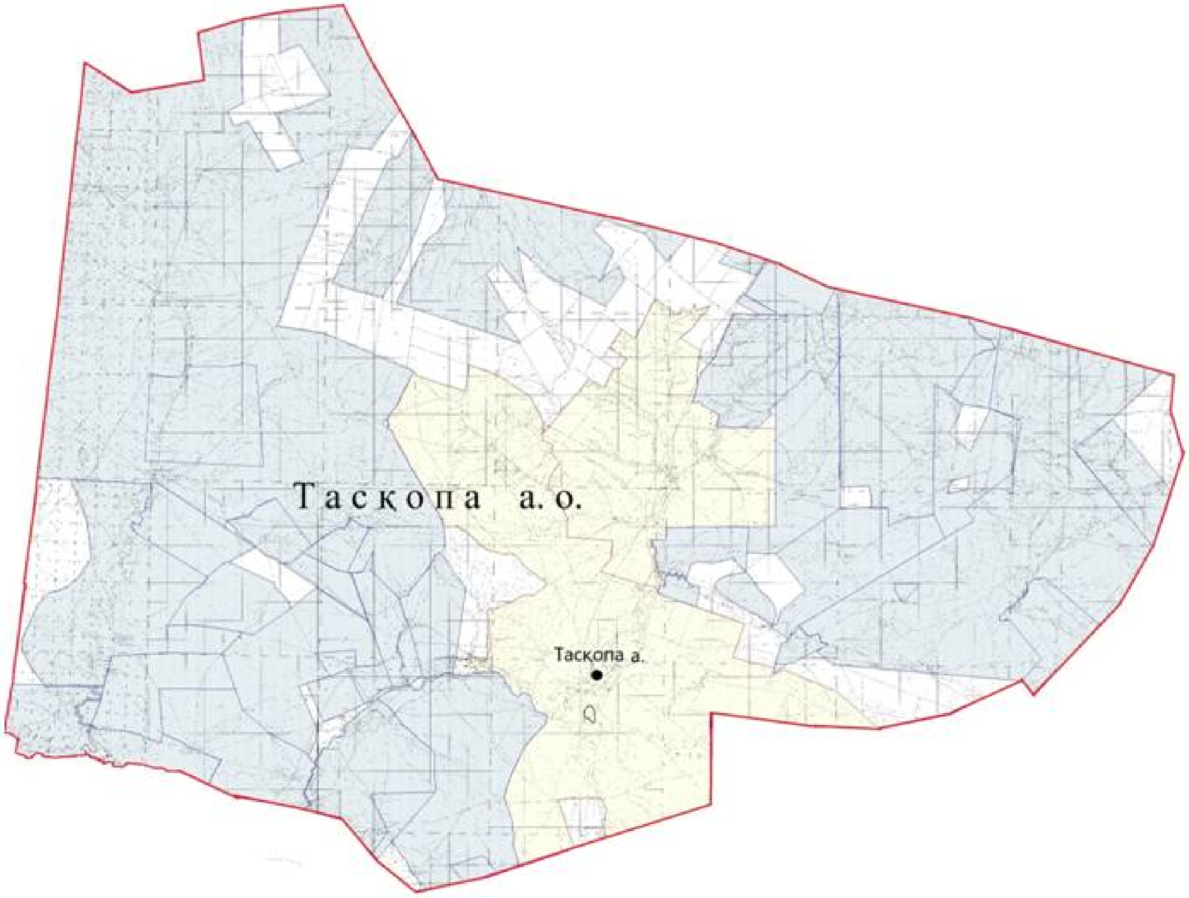

Шартты белгілер

- Ауылдық округінің шекаралары
- Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары
- Босалқы жерлер
- Елді мекен жерлері

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 17-қосымша

Темір ауданы Шұбарқұдық ауылдық округі жер учаскелерінің меншік иелері, жайлымдардың орналасу және жайлымдардың, оның ішінде маусымдық жайлымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен аландары, жайлымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген картасы

Шартты белгілер

- Ауылдық округінің шекаралары
- Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары
- Босалқы жерлер
- Елді мекен жерлері

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 18-қосымша

Темір ауданы Ақсай ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

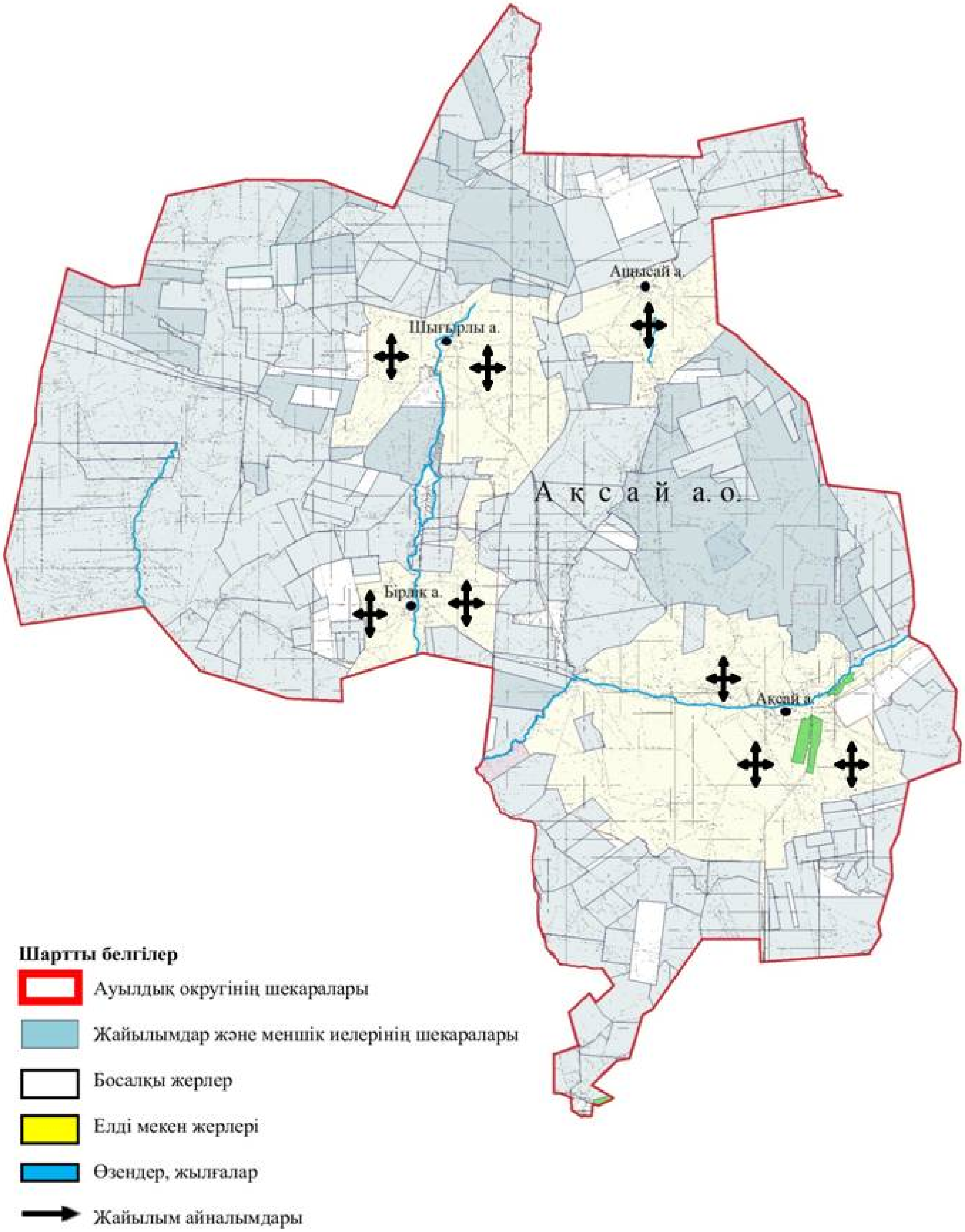

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 19-қосымша

Темір ауданы Алтыкарасу ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

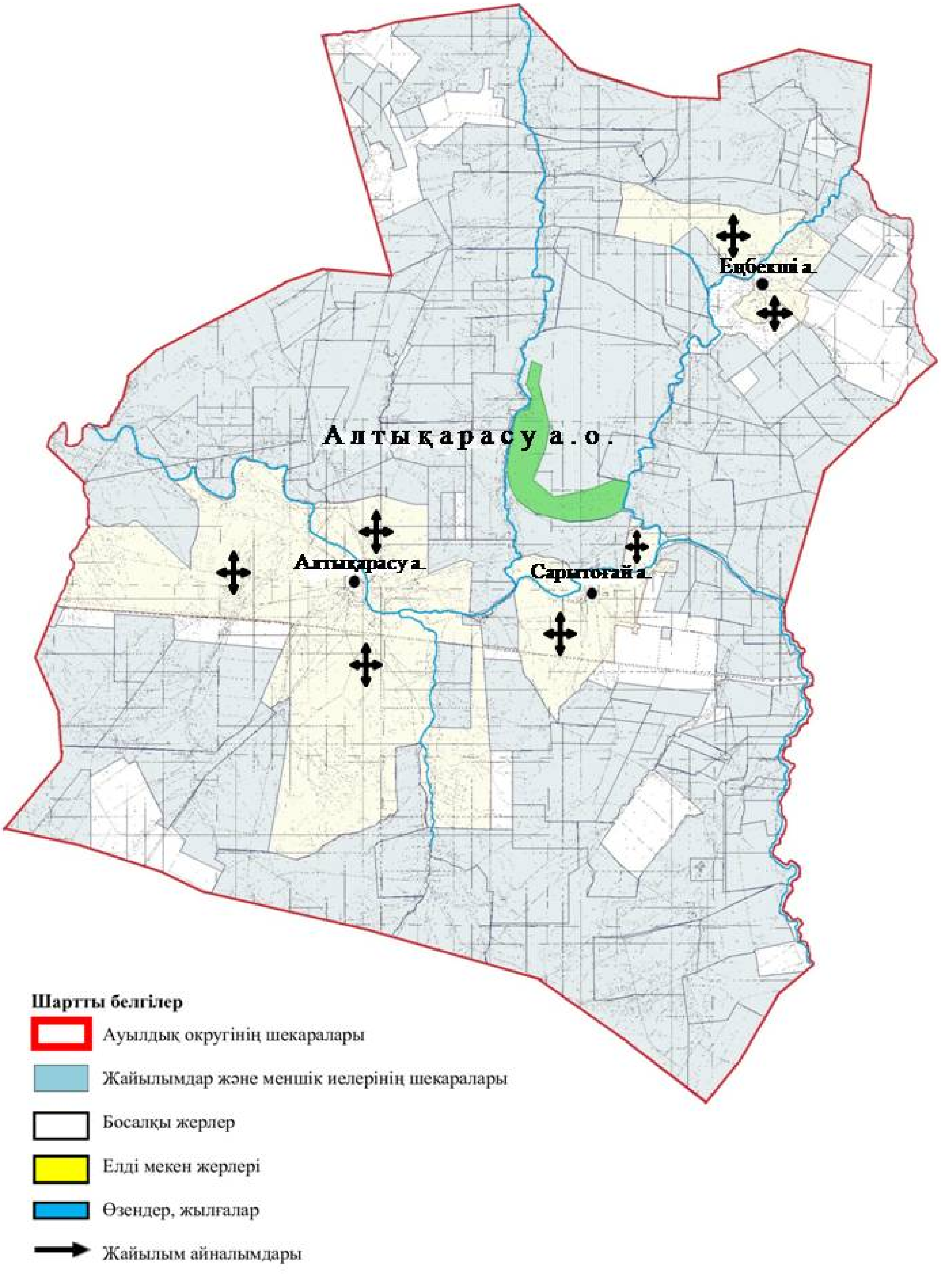

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 20-қосымша

Темір ауданы Темір қаласының жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

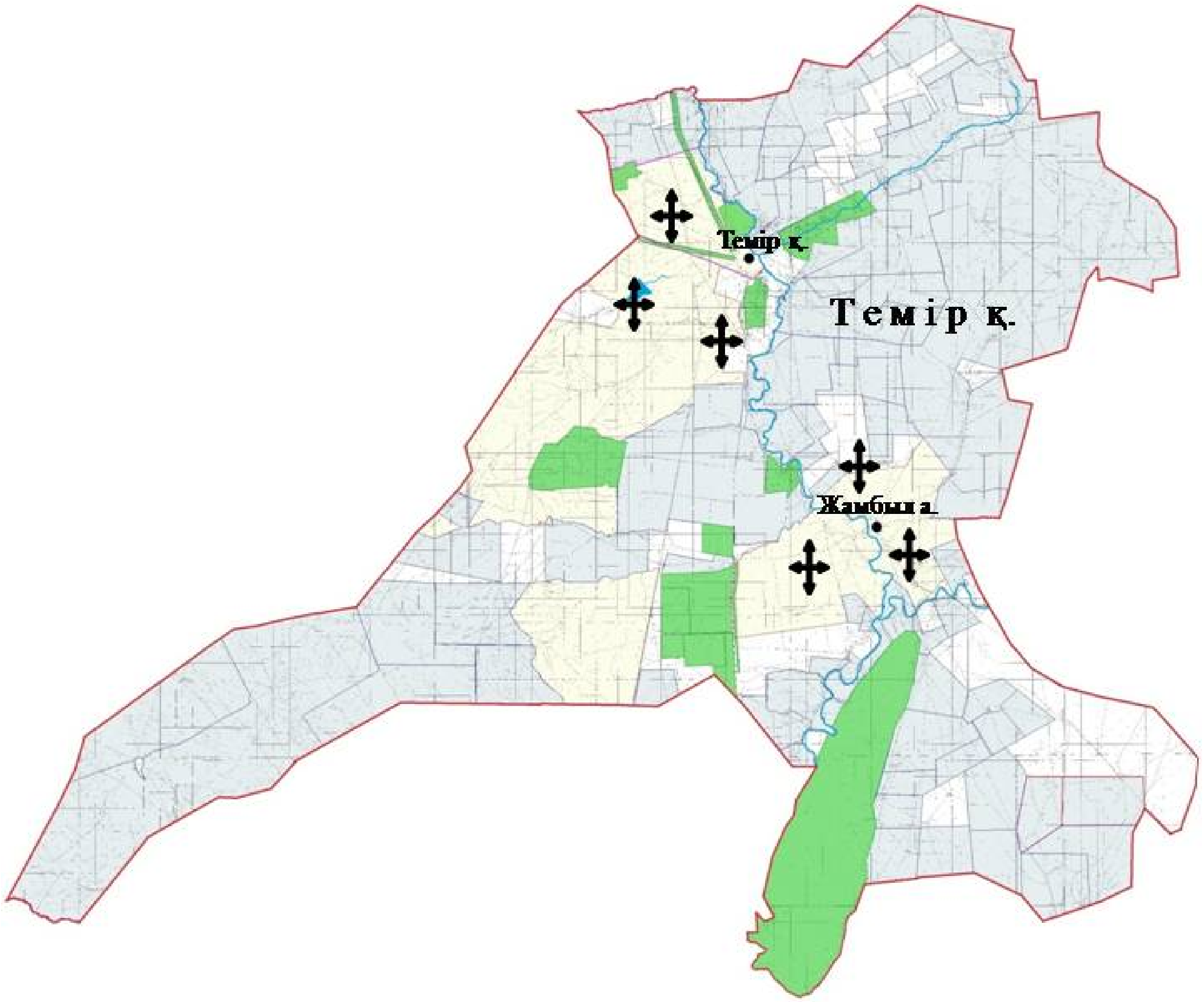

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Жайылым айналымдары

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 21-қосымша

Темір ауданы Жақсымай ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

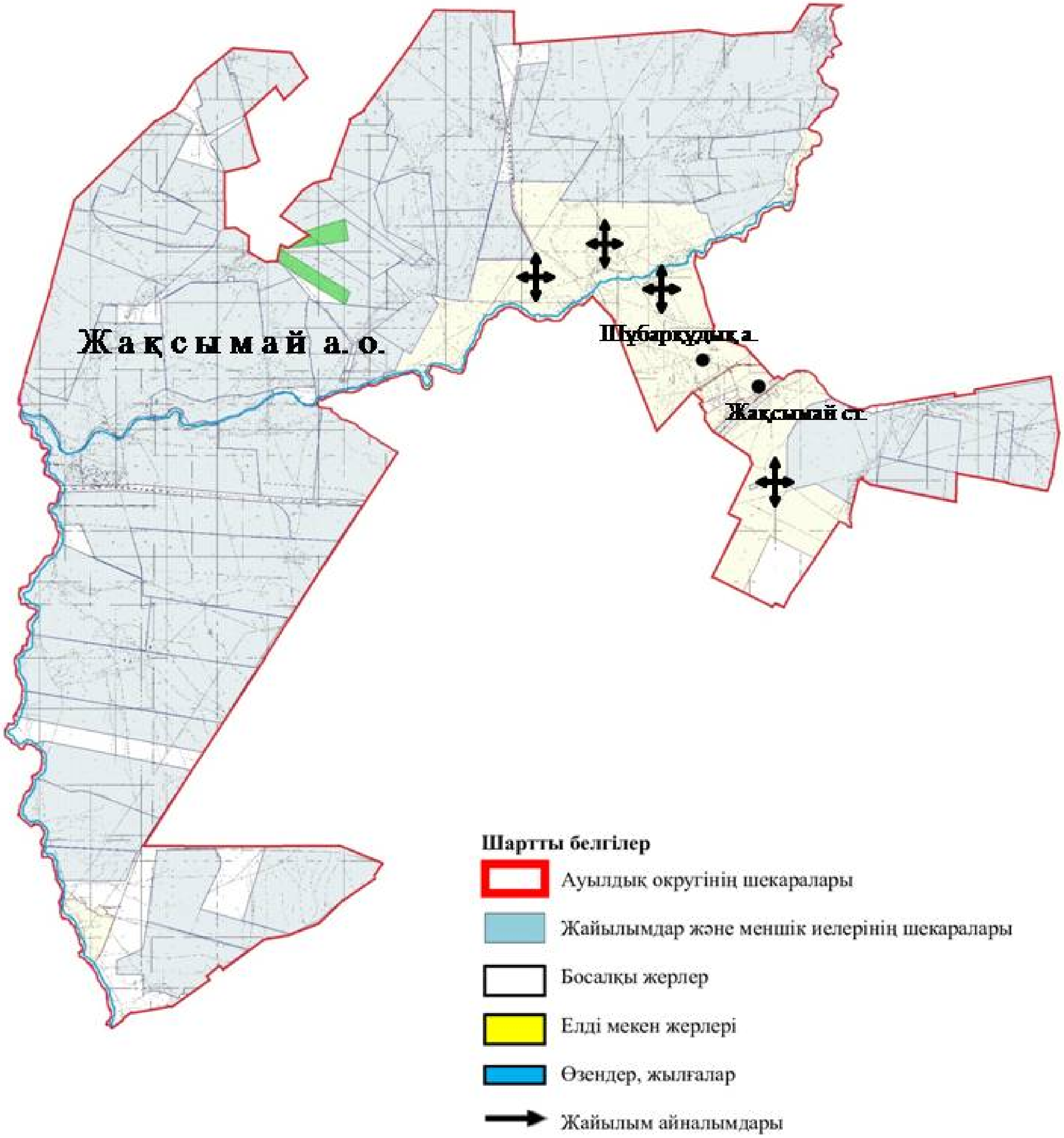

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 22-қосымша

Темір ауданы Қайыңды ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 23-қосымша

Темір ауданы Кеңестуы ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

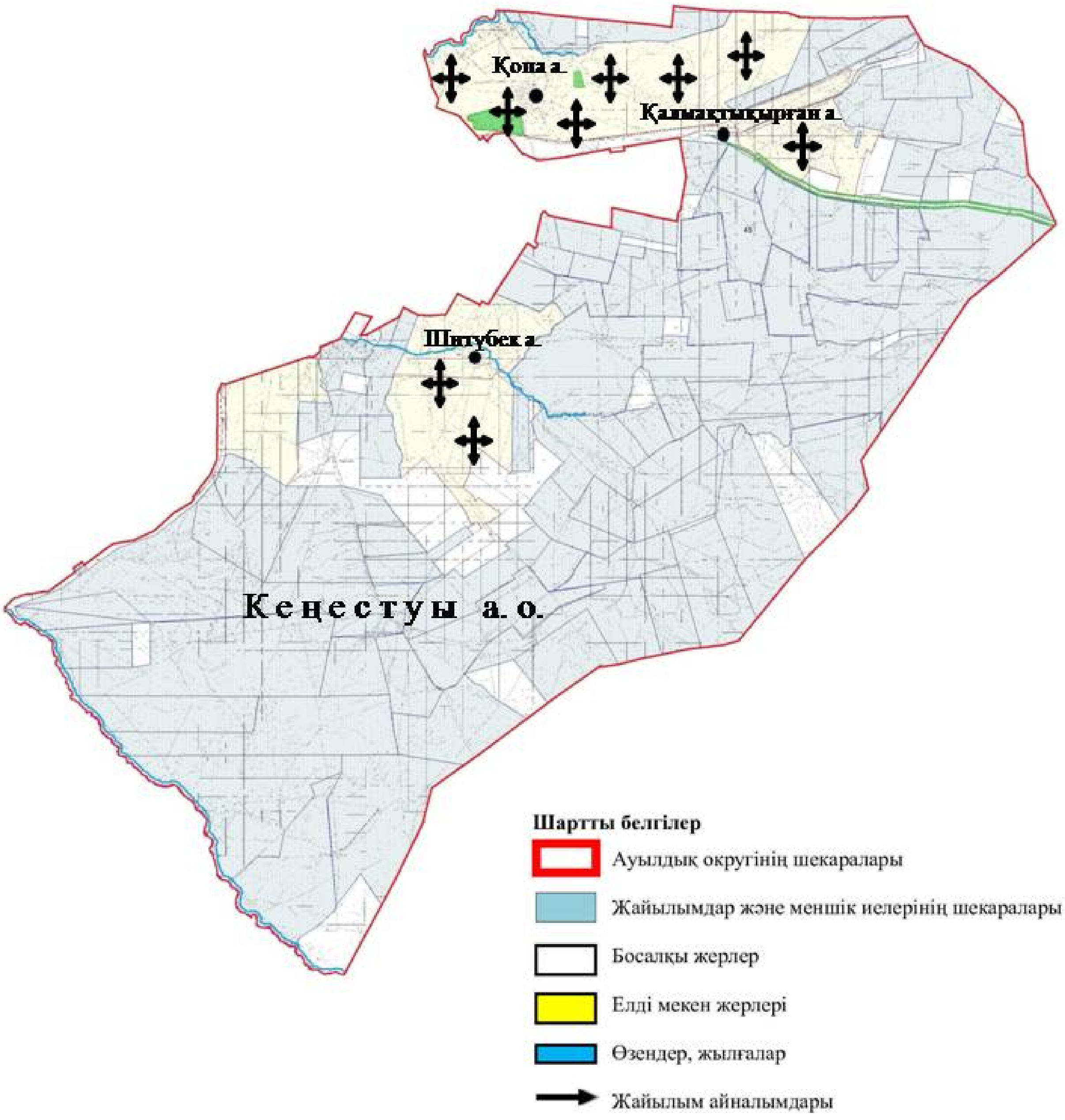

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 24-қосымша

Темір ауданы Кеңқияқ ауылдық округінің жайылым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

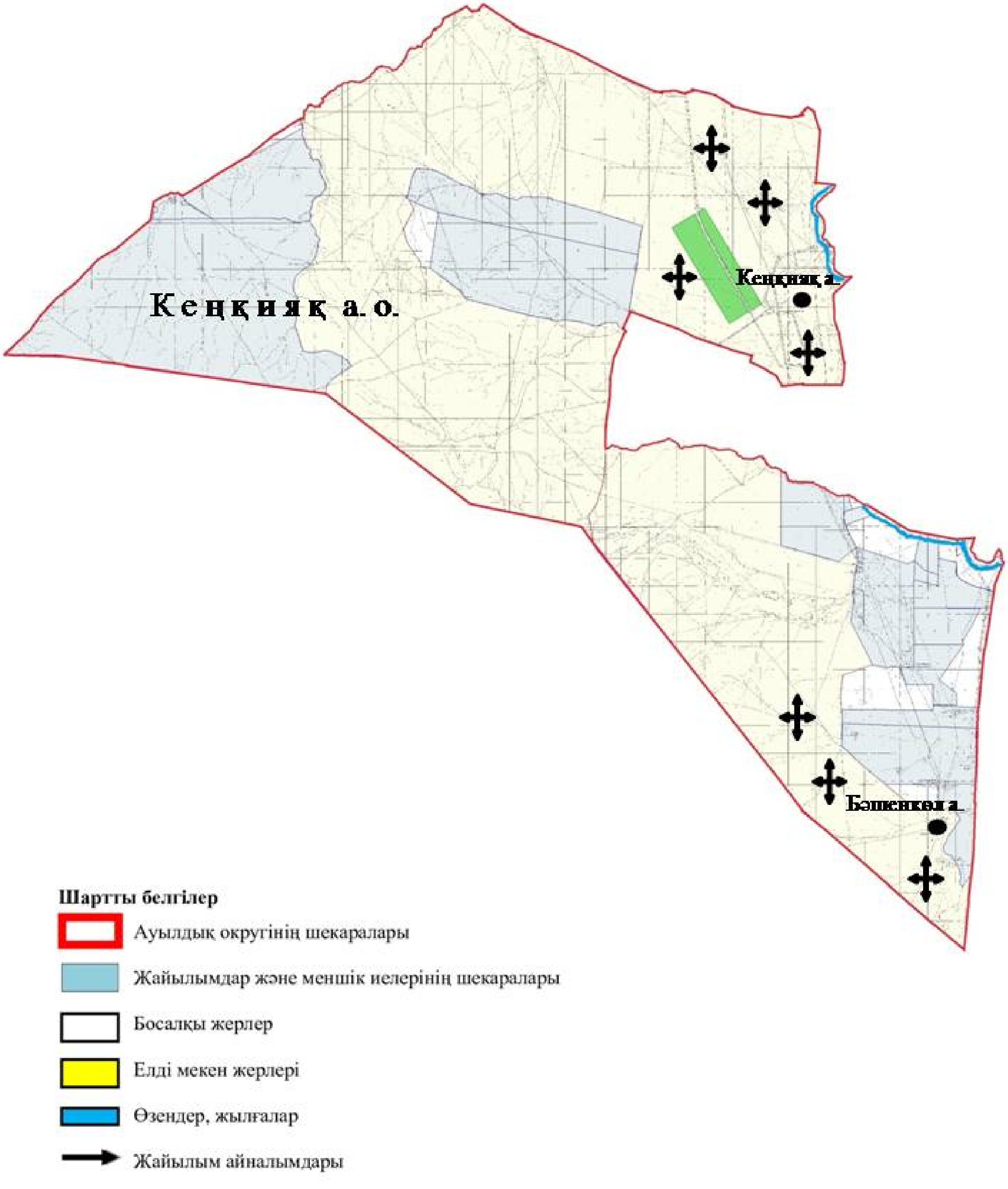

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 25-қосымша

Темір ауданы Саркөл ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

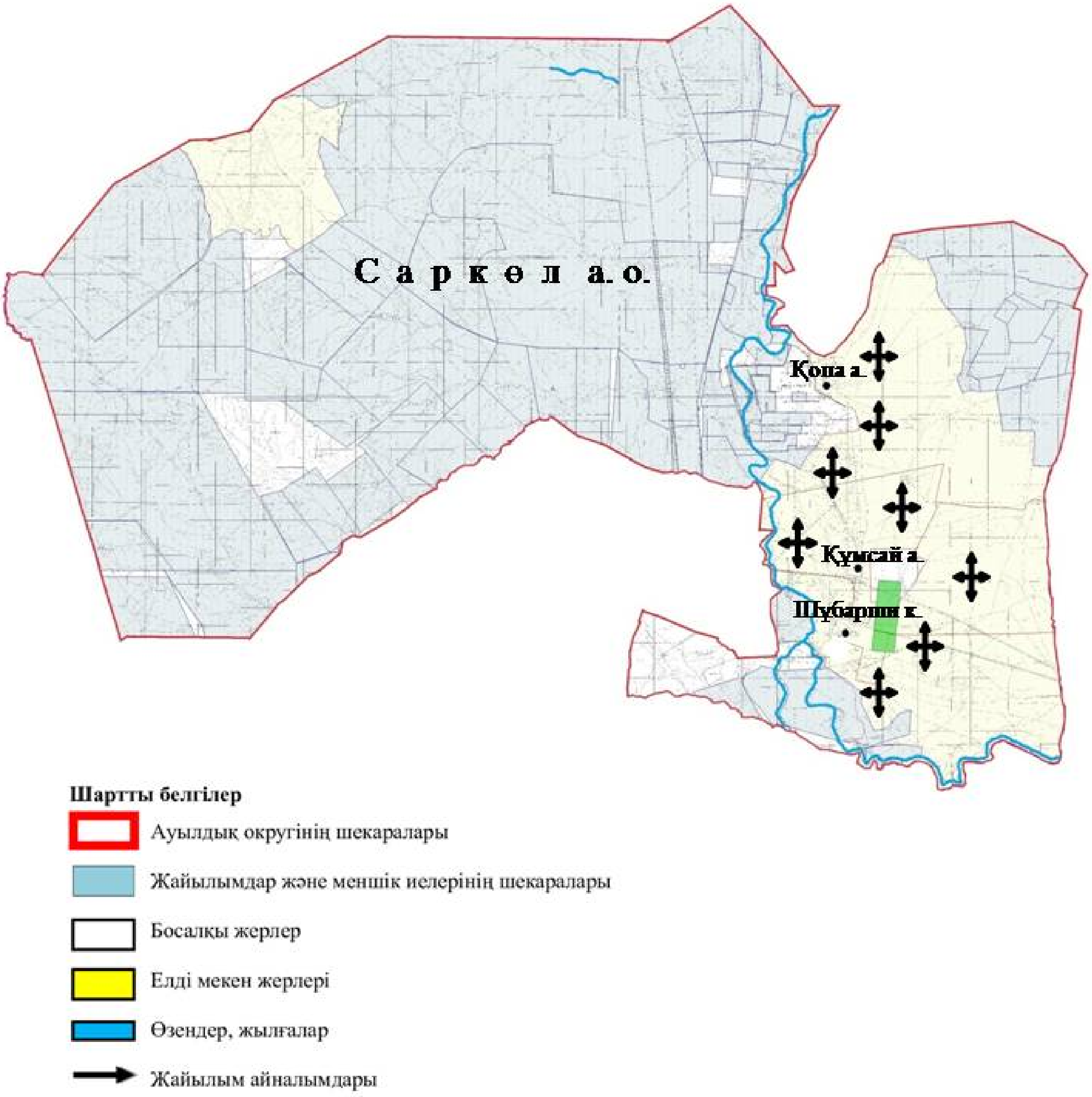

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 26-қосымша

Темір ауданы Тасқопа ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

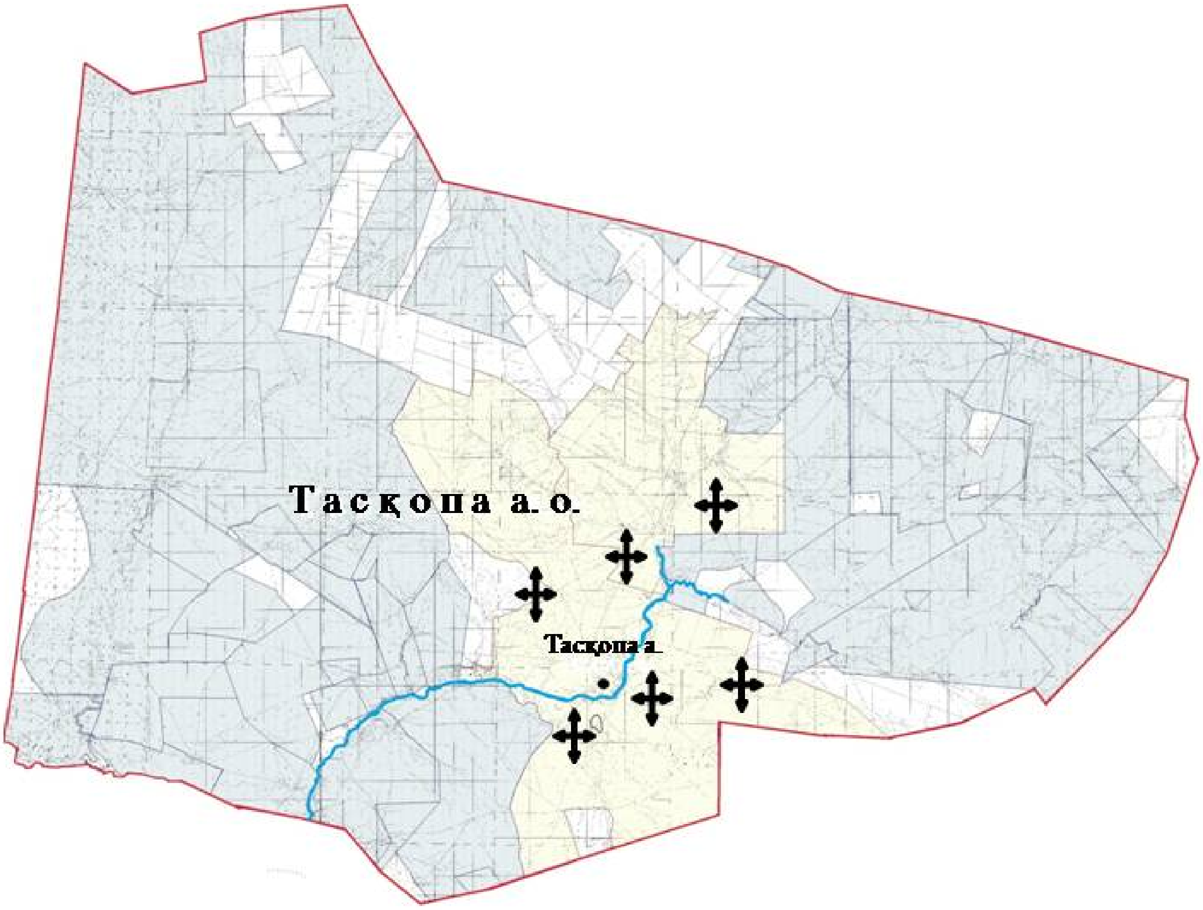

Шартты белгілер

- Ауылдық округінің шекаралары
- Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары
- Босалқы жерлер
- Елді мекен жерлері
- Өзендер, жылғалар
- Жайылым айналымдары

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 27-қосымша

Темір ауданы Шұбарқұдық ауылдық округінің жайлым айналымдарының қолайлы схемалары және пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға) қол жеткізу схемасы

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Жайылым айналымдары

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 28-қосымша

Темір ауданы Ақсай ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

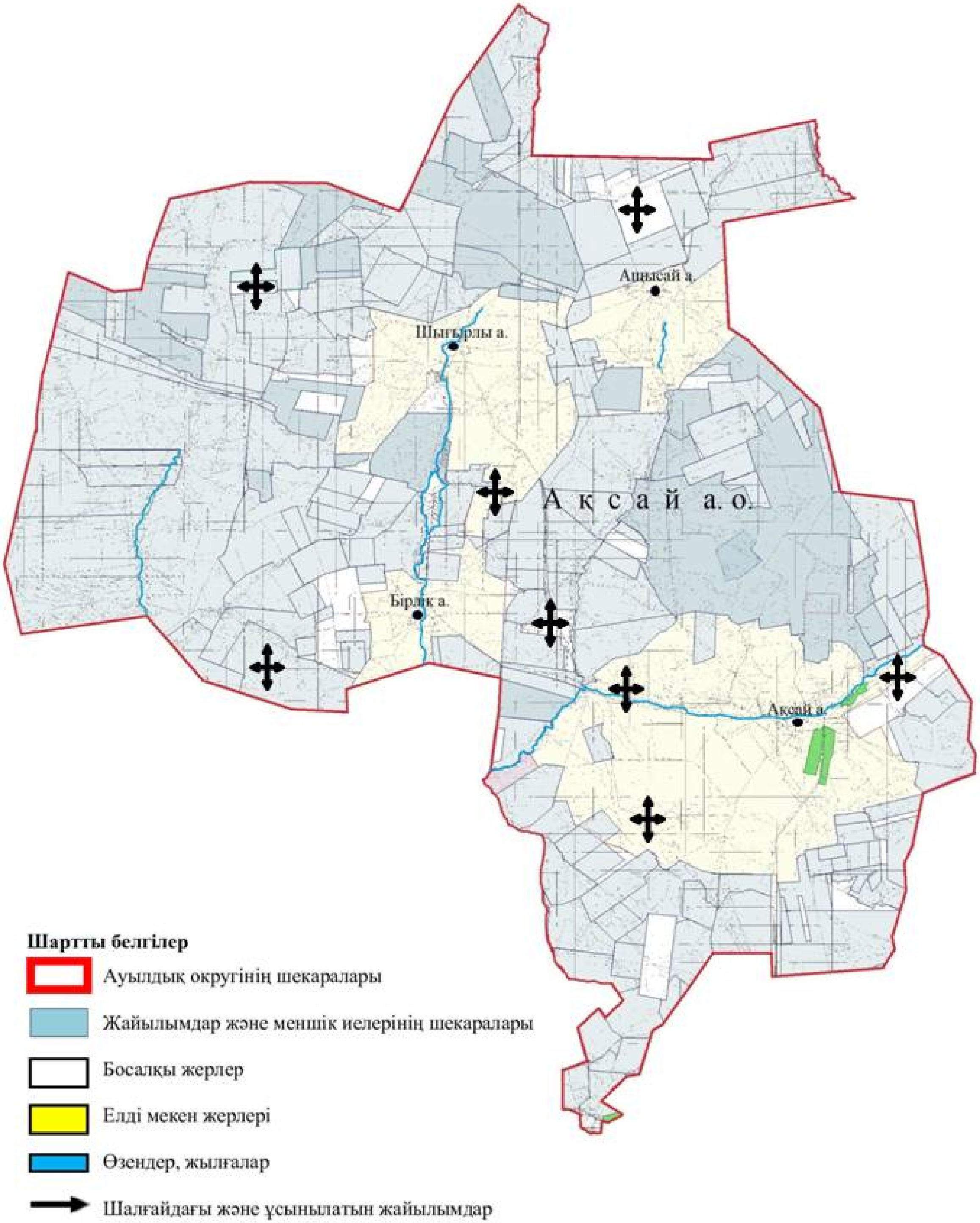

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 29-қосымша

Темір ауданы Алтықарасу ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

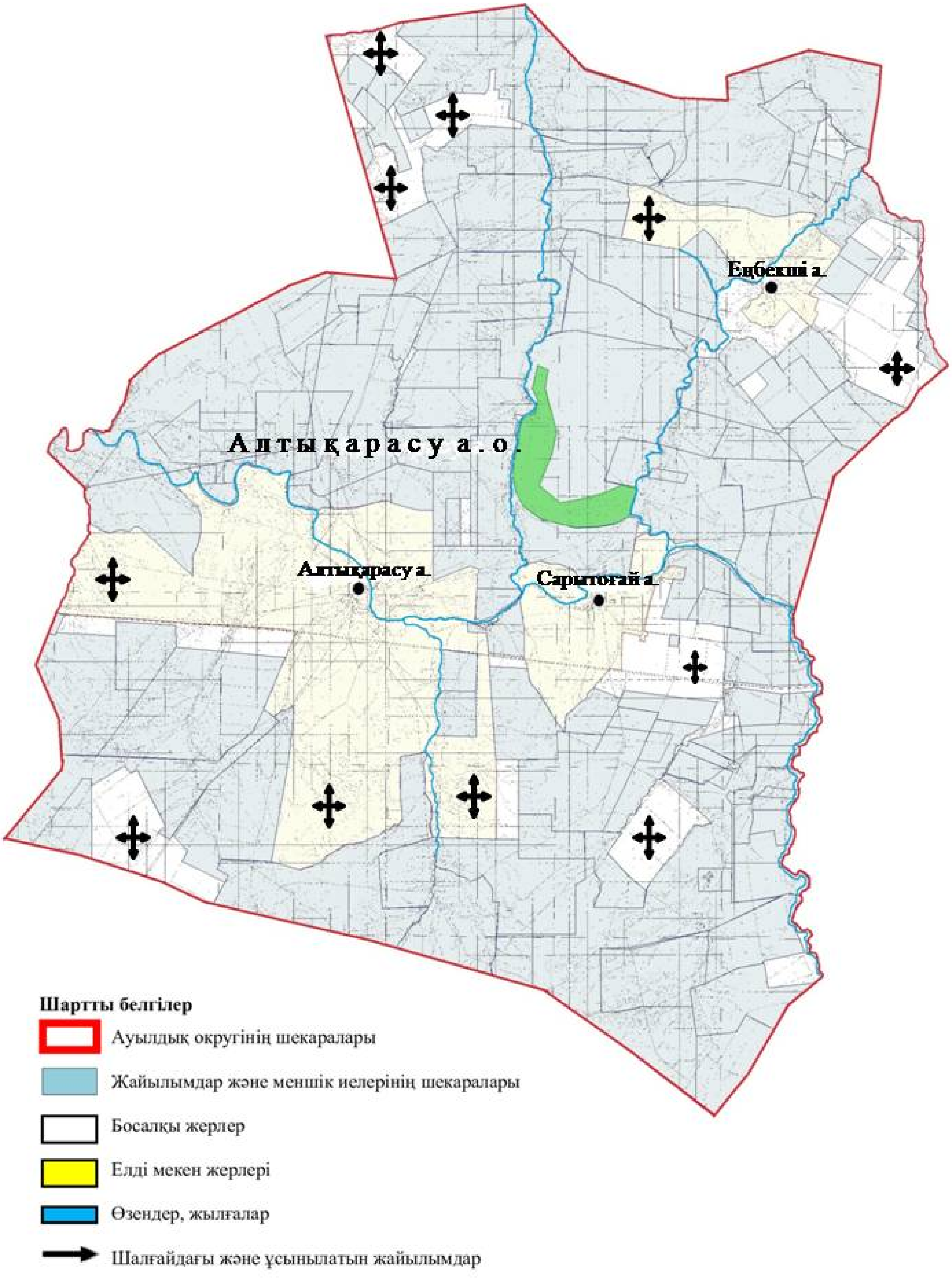

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 30-қосымша

Темір ауданы Темір қаласының жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

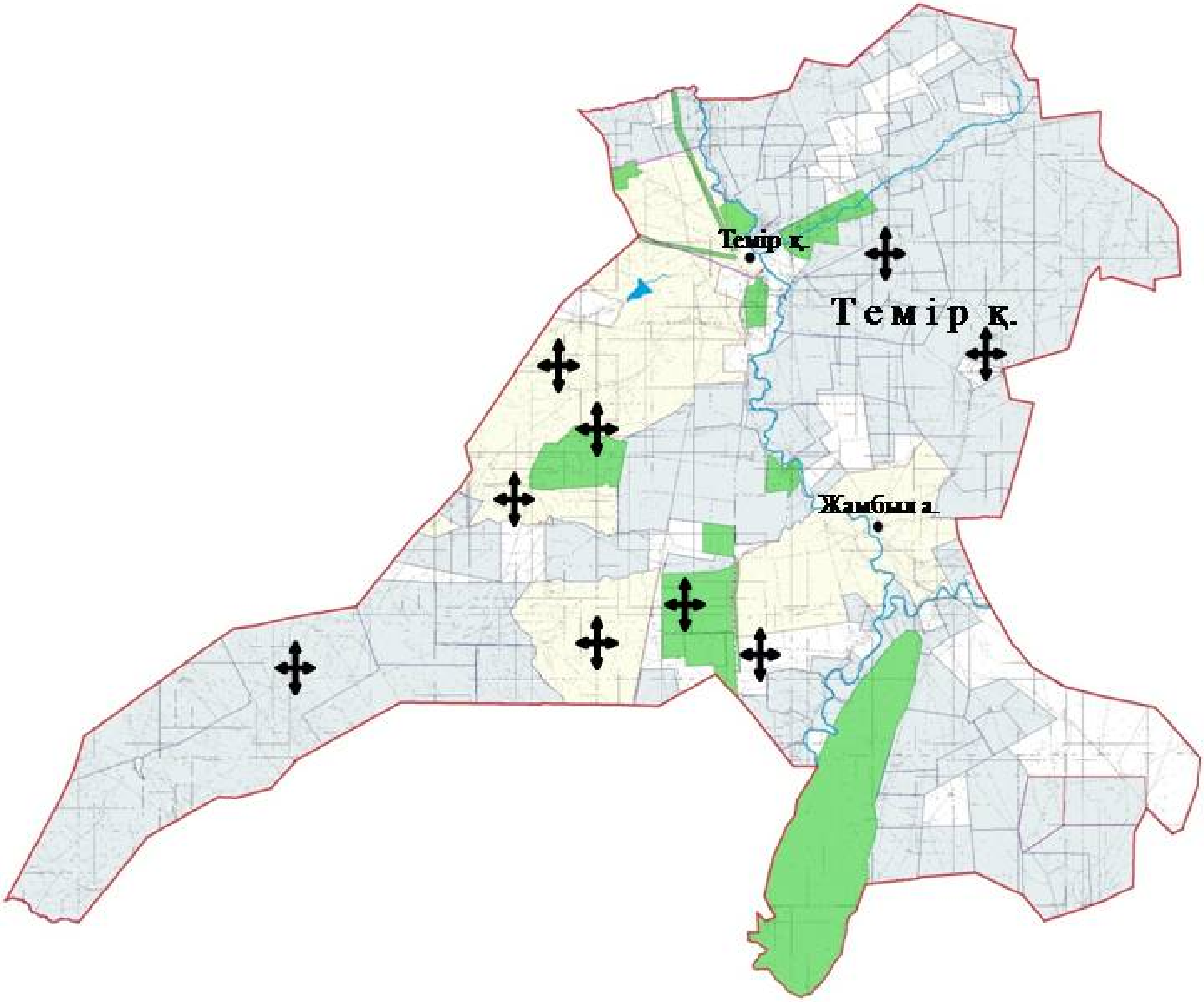

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Шалғайдағы және ұсынылатын жайылымдар

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 31-қосымша

Темір ауданы Жақсымай ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

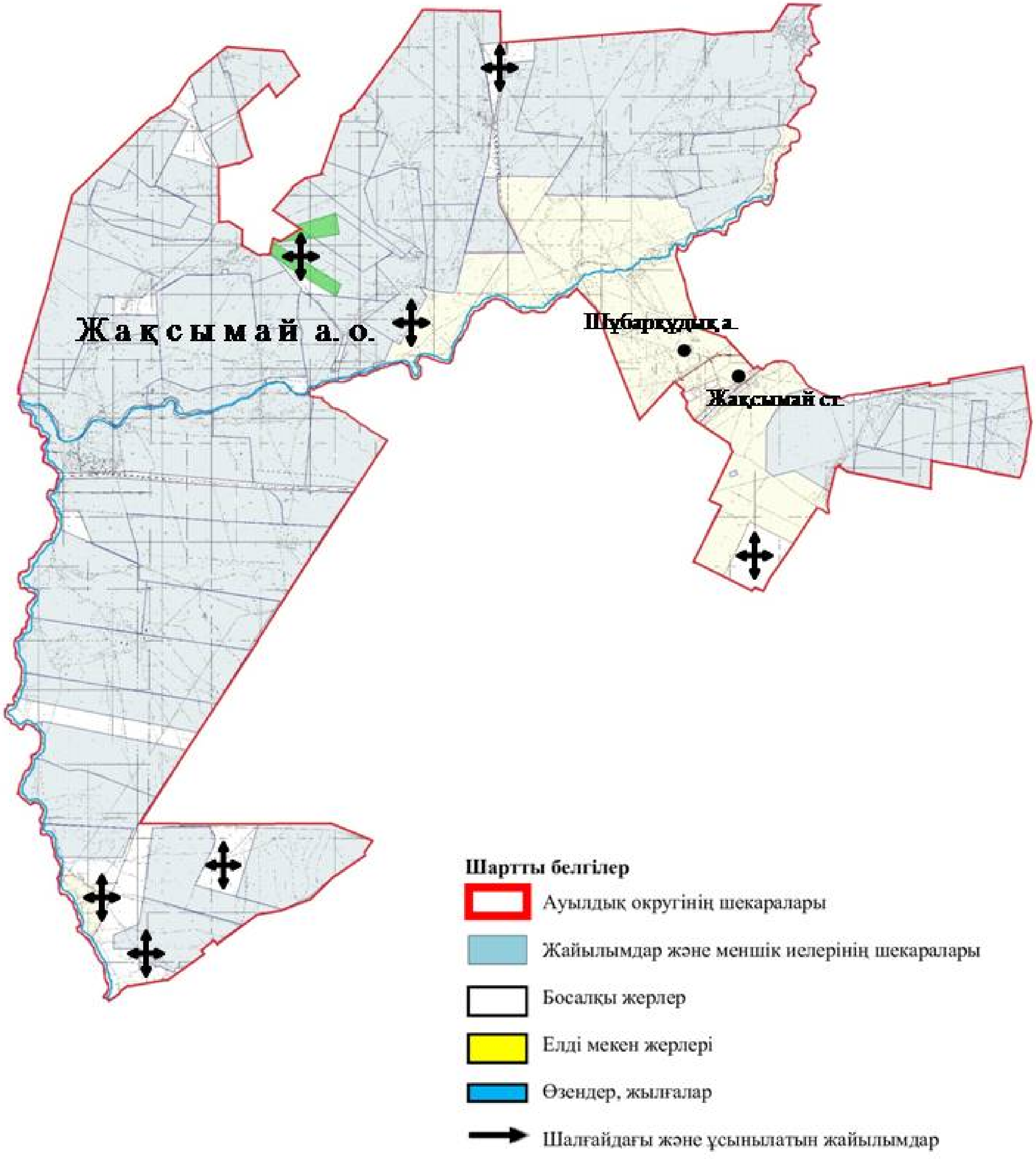

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 32-қосымша

Темір ауданы Қайыңды ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

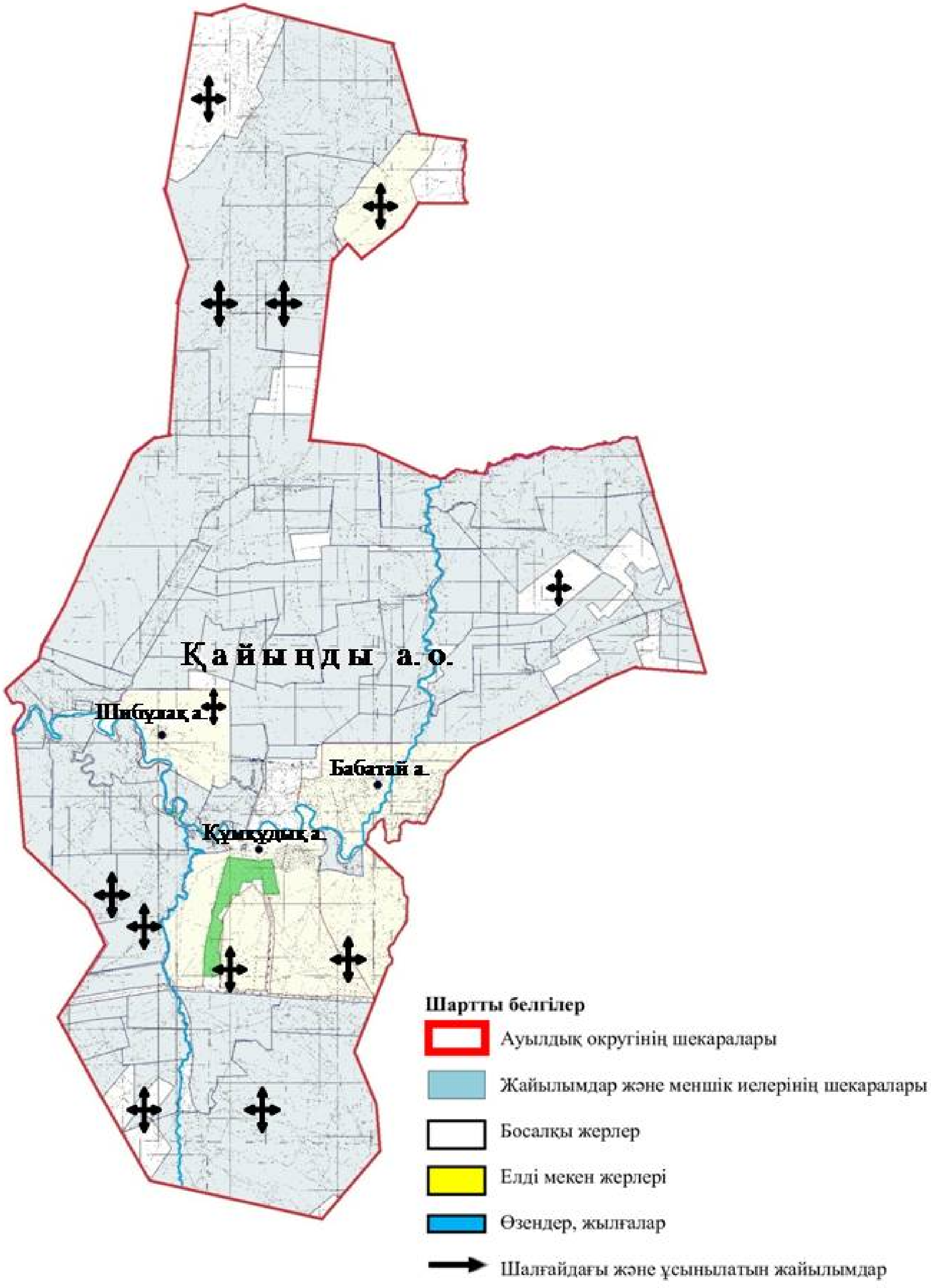

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 33-қосымша

Темір ауданы Кеңестуы ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

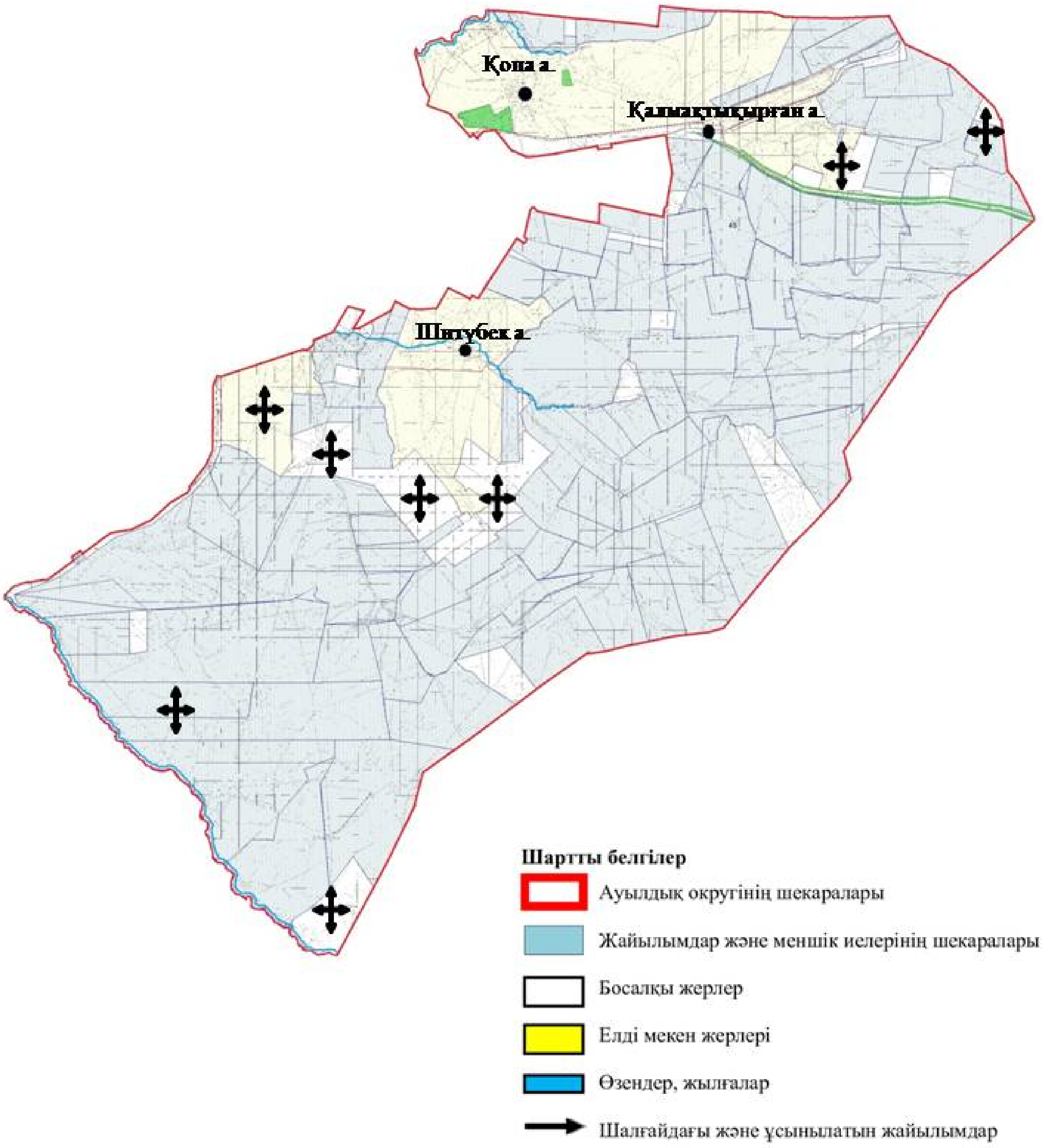

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 34-қосымша

Темір ауданы Кеңқияқ ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

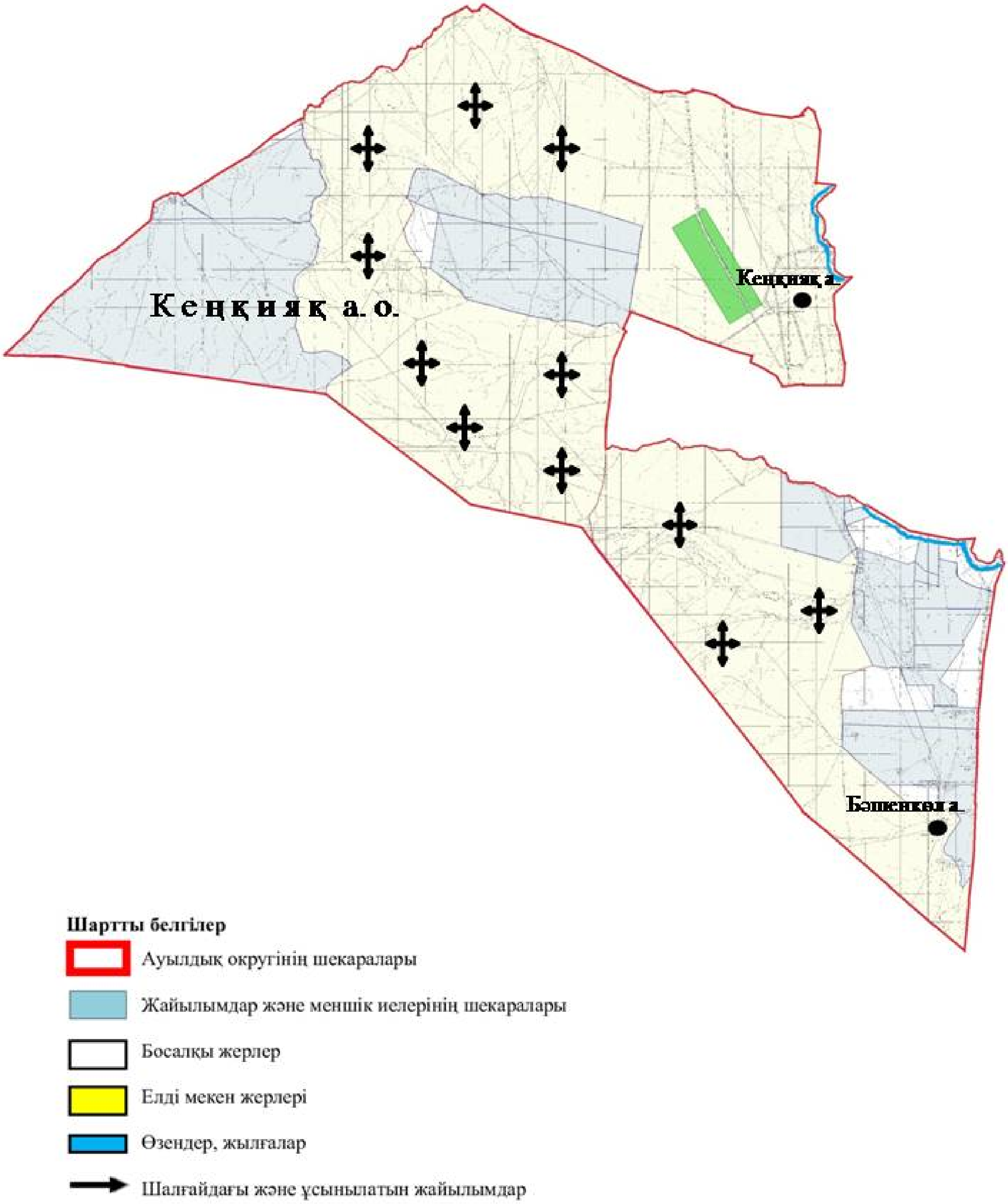

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 35-қосымша

Темір ауданы Саркөл ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Шалғайдағы және ұсынылатын жайылымдар

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 36-қосымша

Темір ауданы Тасқопа ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

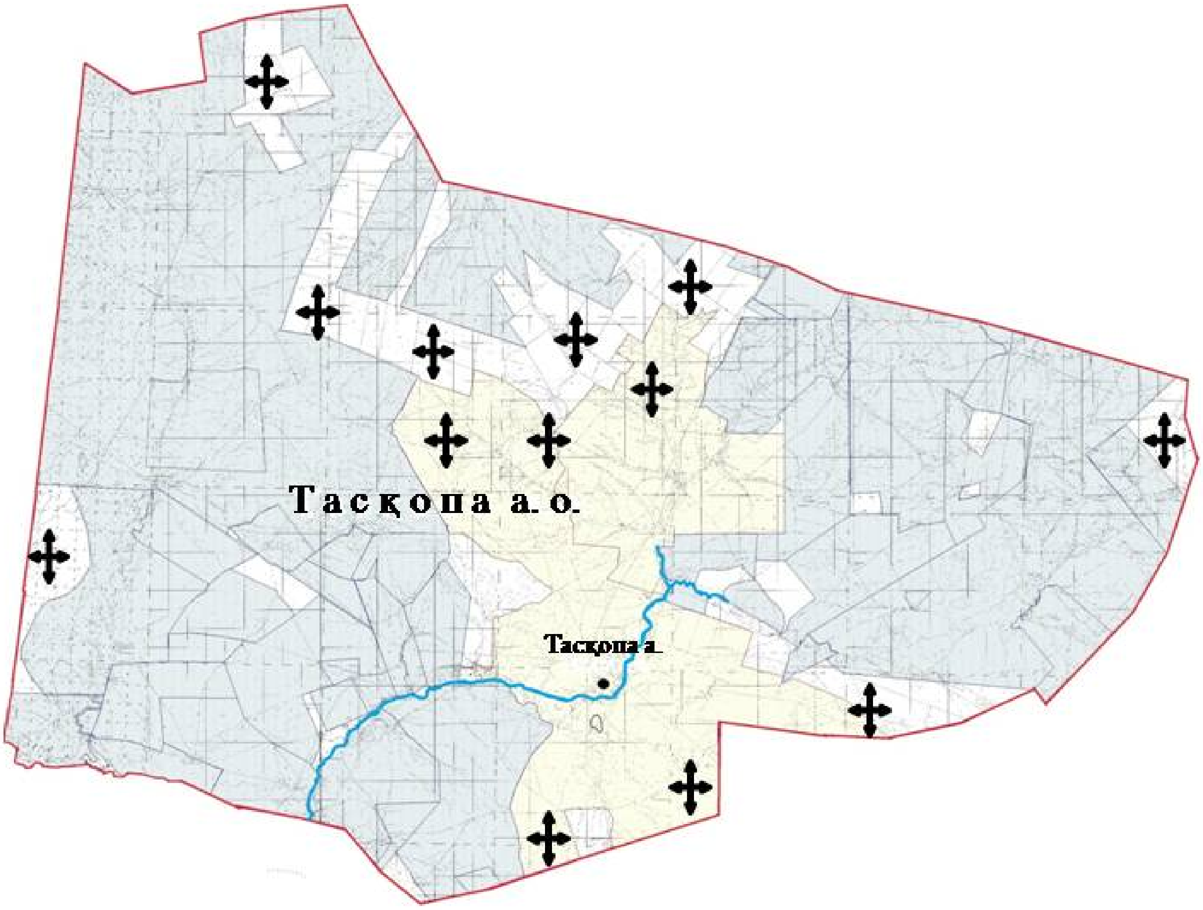

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Шалғайдағы және ұсынылатын жайылымдар

Темір ауданы бойынша
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану жөніндегі
2025–2029 жылдарға арналған
жоспарға 37-қосымша

Темір ауданы Шұбарқұдық ауылдық округінің жайлымы жоқ жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайлымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайлымдарға ауыстыру схемасы және жайлымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

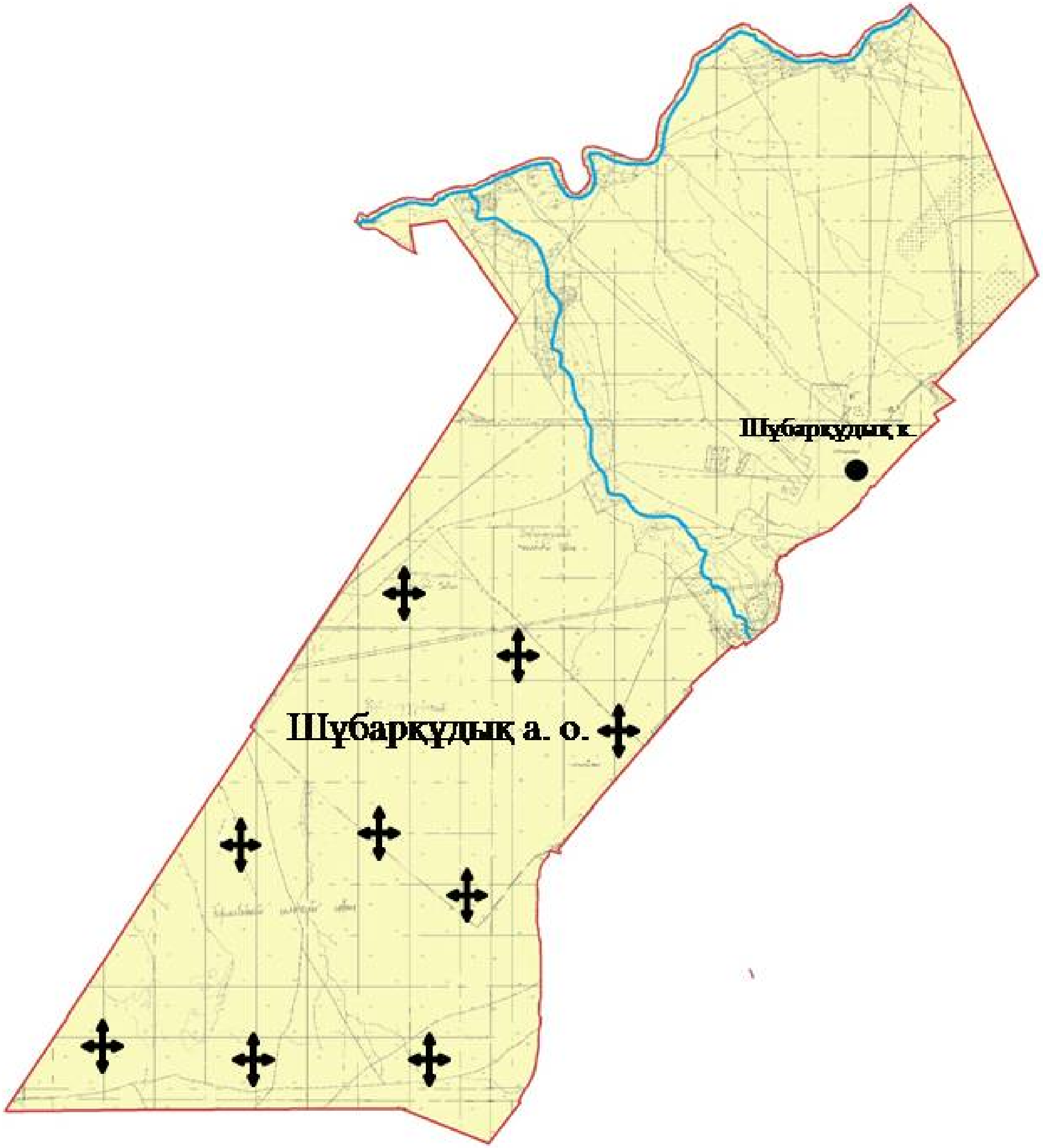

Шартты белгілер

Ауылдық округінің шекаралары

Жайылымдар және меншік иелерінің шекаралары

Босалқы жерлер

Елді мекен жерлері

Өзендер, жылғалар

Шалғайдағы және ұсынылатын жайылымдар

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК